

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2016/1388,
17. august 2016,
millega kehtestatakse võrgueeskiri tarbimise ühendamise kohta
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 11,

ning arvestades järgmist:

- (1) Täielikult toimiva ja ühendatud energiasiseturu kiire ja lõplik väljakujundamine on äärmiselt tähtis energiavarustuskindluse tagamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja kõigile tarbijatele taskukohase hinnaga elektrienergia pakkumiseks.
- (2) Määruses (EÜ) nr 714/2009 on sätestatud mittediskrimineerivad eeskirjad, millega reguleeritakse juurdepääsu võrgule piiriüleses elektrikaubanduses, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Lisaks sellele on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/72/EÜ ⁽²⁾ artikliga 5 ette nähtud, et liikmesriigid või, kui liikmesriigid on nii sätestanud, reguleerivad asutused, tagavad muu hulgas selle, et töötatakse välja objektiivsed ja mittediskrimineerivad tehnilised eeskirjad, millega kehtestatakse süsteemi ühendamise tehnilise projekteerimise ja talitluse miinimumnõuded. Kui nõuded sisaldavad tingimusi ühendamiseks liikmesriigi võrku, on sama direktiivi artikli 37 lõikes 6 sätestatud, et reguleeriv asutus on kohustatud määrama kindlaks või kiitma heaks vähemalt meetodika, mille järgi need arvutatakse või kehtestatakse. Selleks, et tagada süsteemi turvalisus ühtses põhivõrgus, on oluline luua ühtne arusaamine nõuetest, mida kohaldada tarbimisüksuste ja jaotusvõrkude, sealhulgas suletud jaotusvõrkude suhtes. Kõnealuseid nõudeid, mis aitavad säilitada ja taastada süsteemi turvalisust, et hõlbustada elektri siseturu nõuetekohast toimimist sünkroonaladel ja sünkroonalade vahel, ning saavutada kulude kokkuhoidu, tuleks käsitada kui piiriüleste võrkude küsimust ja kui turgude ühendamise küsimust.
- (3) Tarbimisüksuste ja jaotusvõrkude ülekandevõrkudesse ühendamise ühtlustatud reeglid tuleks sätestada selleks, et luua ülekandevõrkudesse ühendamise selge õigusraamistik liiduülese elektrikaubanduse hõlbustamiseks, tagada süsteemi turvalisus, lihtsustada taastuvate elektrienergiaallikate ühendamist, suurendada konkurentsi ning võimaldada elektrivõrgu ja ressursside tõhusamat kasutamist tarbijate hüvanguks.
- (4) Süsteemi turvalisust ei saa tagada sõltumatult kõigi kasutajate tehnilisest suutlikkusest. Ajalooliselt on välja kujunenud, et tootmisüksused on tehniliste võimaluste tagamisel võtmepositsioonil. Kuid tulevikus võivad eeldatavasti hakata tähtsamat osa etendama tarbimisüksused. Põhieeldused on korrapärane koordineerimine jaotus- ja ülekandevõrkude tasandil ning jaotus- ja ülekandevõrku ühendatud seadmete nõuetekohane toimivus, aga ka vajalik töökindlus, et tulla toime häiretega, mitte lasta neil rikkuda süsteemi talitlust, vältida ulatuslikke katkestusi ja tagada süsteemi ladus taastumine pärast selle lagunemist.
- (5) Reguleerivad asutused peavad arvesse võtma võrguettevõtjate mõistlikke kulusid käesoleva määruse rakendamisel, kui nad kehtestavad või kinnitavad ülekande- ja jaotustariife või nende arvutamise meetodikat või kui nad kinnitavad siseriiklike võrkudega ühendamise ja neile juurdepääsu nõudeid ja tingimusi vastavalt direktiivi 2009/72/EÜ artikli 37 lõigetele 1 ja 6 ning määruse (EÜ) nr 714/2009 artiklile 14.

⁽¹⁾ ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).

- (6) Euroopa Liidu erinevatel sünkroonsetel elektrisüsteemidel on erinevad näitajad, mida tuleb arvesse võtta tarbimise ühendamise nõuete sätestamisel. Seepärast on asjakohane võrguühenduste eeskirjade kehtestamisel arvestada piirkondlikku eripära, nagu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõikega 6.
- (7) Pidades silmas õiguskindluse tagamise vajadust, tuleks käesoleva määruse nõudeid ülekandevõrkudega ühendamise kohta kohaldada uute tarbimisüksuste suhtes, uute jaotusvõrkude suhtes, uute ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste suhtes ja selliste uute tarbimiseadmete suhtes, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele. Käesoleva määruse nõudeid ei tuleks kohaldada olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste ja selliste olemasolevate tarbimiseadmete suhtes, mida kasutab või võib kasutada tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele. Ka ei tuleks käesoleva määruse nõudeid kohaldada uute või olemasolevate tarbimisüksuste suhtes, mis on ühendatud jaotustasandil, välja arvatud juhul, kui need osutavad tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele. Käesoleva määruse nõudeid tuleks aga siiski kohaldada, kui asjaomane reguleeriv asutus või liikmesriik otsustab teisiti süsteemi arengut ja täielikku tasuvusanalüüsi silmas pidades või seetõttu, et on toimunud selline oluline uuendamine või ümberseadmestamine, mis mõjutab olemasolevas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuses, olemasolevas jaotusvõrgus, olemasolevas ülekandevõrguühendusega jaotusüksuses, olemasolevas tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus pingestmel üle 1 000 voldi ühendatud suletud jaotusvõrgu talitleva tarbimiseadme tehnilisi näitajaid.
- (8) Tarbimiskaja on oluline vahend energia siseturu paindlikkuse suurendamiseks võrkude optimaalse kasutamise eesmärgil. See peaks põhinema tarbijate tegevusel või nende kokkuleppel kolmanda isikuga meetmete rakendamiseks nende nimel. Nii tarbimisüksuse omanik kui ka suletud jaotusvõrgu ettevõtja võib võrgu turvalisuse tagamiseks pakkuda tarbimiskajateenuseid turul ja võrguettevõtjatele. Viimasel juhul tagab kas tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja, et uued tarbimiseadmed, mida kasutatakse selliste teenuste osutamiseks, vastavad käesoleva määruse nõuetele kas eraldi või koos tarbimise koondamisel kolmanda isiku vahendusel. Sellega seoses on kolmandal isikul tähtis roll tarbimiskaja suutlikkuste koondamisel ning tema vastutusel ja tema kohustus on tagada selliste teenuste toimimiskindlus, kui tarbimisüksuse omanik ja suletud jaotusvõrgu ettevõtja on talle delegeerinud sellised kohustused.
- (9) Nõuded peaksid põhinema mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtetele ning nõuetega tuleks tagada kõigi osaliste suurima kogutõhususe ja väikseimate kogukulude optimaalne vahekord. Põhivõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad, sealhulgas suletud jaotusvõrgu ettevõtjad, saavad neid põhimõtteid võtta arvesse käesoleva määruse kohaste nõuete koostamisel, arvestades ühtlasi, et piirid, mille järgi tehakse kindlaks, kas süsteem on ülekandevõrk või jaotusvõrk, määratakse kindlaks riigi tasandil.
- (10) Nõuetega, mis on kohaldatavad ülekandesüsteemi ühendatud tarbimisüksuse suhtes, tuleks sätestada liitumispunktide vajalikud näitajad, automaatsed reageeringud ja andmevahetus. Nende nõuete eesmärk on tagada ülekandevõrgu töökindlus ning võime kasutada sellistes võrkudes olemasolevat tootmist ja tarbimiskaja süsteemi talitluspiirides ja kriitilistes olukordades.
- (11) Nõuetega, mis on kohaldatavad ülekandesüsteemi või teise jaotusvõrguga ühendatud jaotusvõrgu suhtes, tuleks sätestada selliste süsteemide talitluspiirid ja vajalikud automaatsed reageeringud ning andmevahetus. Nende nõuetega tuleks tagada ülekandevõrgu tõhus arendamine ja töökindlus ning võime kasutada sellistes võrkudes olemasolevat tootmist ja tarbimiskaja süsteemi talitluspiirides ja kriitilistes olukordades.
- (12) Nõuetega, mis on kohaldatavad tarbimiseadme suhtes, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, tuleks tagada võime kasutada tarbimiskaja süsteemi talitluspiirides, et sellega ära hoida kriitilisi olukordi.
- (13) Halduskulud ja tarbimiskajast tulenevad kulud tuleks hoida mõistlikes piirides, eelkõige kodutarbijate puhul, kellel on täita üha tähtsam osa vähese süsihappegaasiheitega ühiskonna kujundamises, mistõttu ei tuleks nende tarbimist koormata liigsete halduskuludega.

- (14) Piiriülese mõju tõttu tuleks käesoleva määrusega sätestada vähemalt sünkroonlal ühesugused sagedusnõuded kõigil pingeastmetel. See on tähtis seetõttu, et sünkroonlal mõjutab sageduse muutus ühes liikmesriigis kohe sagedust ja võib kahjustada seadmeid kõigis teistes liikmesriikides.
- (15) Ühendatud süsteemide vahel peaksid olema kooskõlastatud pingevahemikud, sest need on otsustava tähtsusega sünkroonala võimsussüsteemi planeerimisel ja talitluse tagamisel. Pingehäiringutest tingitud ühenduse katkemine mõjutab naabersüsteeme. Ebakõlad pingevahemike määramisel võivad tekitada ulatuslikku määramatust süsteemi talitluse planeerimisel ja juhtimisel normaalsest erinevates tingimustes.
- (16) Käesoleva määrusega tuleks sätestada asjakohased ja proportsionaalsed vastavuskatsed, et võrguettevõtjatel oleks võimalik tagada talitluskindlus. Vastavalt direktiivi 2009/72/EÜ artikli 37 lõike 1 punktile b on reguleerivad asutused vastutavad selles, et võrguettevõtjad järgiksid käesolevat määrust.
- (17) Reguleerivad asutused, liikmesriigid ja võrguettevõtjad peaksid turu täielikku ühendamist silmas pidades tagama, et võrguühenduse nõuete arendamise ja heakskiitmise protsessis ühtlustataks võrguühenduse nõuded võimalikult suures ulatuses. Eriti tuleks ühendamisenõuete väljatöötamisel pöörata tähelepanu kehtestatud tehnilistele normidele.
- (18) Võrguettevõtjad ei tohiks määrata kindlaks selliseid tehnilisi nõudeid seadmete kohta, mis takistaksid kaupade vaba liikumist siseturul. Kui võrguettevõtjad koostavad tehniliste kirjelduste nõudeid seoses seadmete turuleviimisega, peaks asjaomane liikmesriik järgima menetlust, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/34/EÜ⁽¹⁾ artiklites 8 ja 9.
- (19) Käesolevas määruses tuleks sätestada menetlus eeskirjadest erandite tegemiseks, et võtta arvesse kohalikke olusid, milles kõnealuste eeskirjade järgimine võiks ohustada kohaliku võrgu stabiilsust, või kui käesoleva määrusega mitte kooskõlas olevaid tingimusi on vaja selleks, et tagada ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, jaotusvõrgu, jaotusvõrguühenduse ja selliste tarbimisseadmete ohutu talitlemine, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.
- (20) Asjaomase reguleeriva asutuse nõusolekul või muu asutuse nõusolekul, kui see on liikmesriigis asjakohane, peaks tarbimisüksuse omanikel ja asjaomastel võrguettevõtjatel olema lubatud teha erandittepanekuid ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste teatavate klasside, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste teatavate klasside, jaotusvõrkude teatavate klasside ja selliste teatud liiki tarbimisseadmete teatavate klasside puhul, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.
- (21) Vastavalt direktiivi 2009/72/EÜ artiklile 28 võivad liikmesriigid näha teatud juhtudel ette jaotusvõrgu liigitamise suletud jaotusvõrguks. Käesoleva määruse sätteid tuleks kohaldada suletud jaotusvõrkude suhtes ainult sel juhul, kui liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2009/72/EÜ artikliga 28 on nii ette näinud.
- (22) Käesolev määrus on vastu võetud määruse (EÜ) nr 714/2009 põhjal ning täiendab seda ja on selle lahutamatu osa. Muudes õigusaktides olevaid viiteid määrusele (EÜ) nr 714/2009 loetakse ka viideteks käesolevale määrusele.
- (23) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 23 lõikes 1 nimetatud komitee arvamusega,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (ELT L 204, 21.7.1998, lk 37).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse võrgueeskiri, millega sätestatakse nõuded, mille kohaselt ühendatakse võrku:

- a) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused;
- b) ülekandevõrguühendusega jaotusüksused;
- c) jaotusvõrgud, sealhulgas suletud jaotusvõrgud;
- d) tarbimiseadmed, mida kasutab kas tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.

2. Käesolev määrus aitab seega tagada ausa konkurentsi tingimusi elektri siseturul, süsteemi häiringukindlust ja taastuvate energiaallikate liitmist ning aitab soodustada elektriga kauplemist kogu Euroopa Liidu ulatuses.

3. Samuti sätestatakse käesolevas määruses kohustus tagada, et võrguettevõtjad kasutaksid tarbimisüksuste ja jaotusvõrkude võimekust asjakohaselt läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil, et tagada võrdsed võimalused kõikjal Euroopa Liidus.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse mõisteid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL⁽¹⁾ artikli 2, määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 2, komisjoni määruse (EL) 2015/1222⁽²⁾ artikli 2, komisjoni määruse (EL) 2016/631⁽³⁾ artikli 2, komisjoni määruse (EL) nr 543/2013⁽⁴⁾ artikli 2 ning direktiivi 2009/72/EÜ artikli 2 tähenduses.

Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbimisüksus“ – üksus, mis tarbib elektrienergiat ja on ühendatud ühes või mitmes ühenduspunktis ülekande- või jaotusvõrku. Jaotusvõrk ja/või tootmismooduli abiseadmed ei moodusta tarbimisüksust;
- 2) „ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus“ – tarbimisüksus, millel on ühenduspunkt ülekandevõrguga;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoober 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

⁽³⁾ Komisjoni 14. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/631, millega kehtestatakse võrgueeskiri elektritootmisüksuste võrku ühendamise nõuete kohta (ELT L 112, 27.4.2016, lk 1).

⁽⁴⁾ Komisjoni 14. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 543/2013, mis käsitleb elektriturudel andmete esitamist ja avaldamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 714/2009 I lisa (ELT L 163, 15.6.2013, lk 1).

- 3) „ülekandevõrguühendusega jaotusüksus“ – ülekandevõrku ühendatud jaotusvõrk või ühenduskohas paiknev alajaam või elektriseadmestik;
- 4) „tarbimisseade“ – jagamatu paigaldis, mida tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja saab aktiivselt juhtida kas eraldi või koondtarbimise osana kolmanda isiku vahendusel;
- 5) „suletud jaotusvõrk“ – jaotusvõrk, mille direktiivi 2009/72/EÜ artikli 28 kohaselt riigi reguleeriv asutus või muu pädev asutus, kui liikmesriigis on nii ette nähtud, on liigitanud suletud võrguks, mis jaotab elektrit geograafiliselt piiritletud tööstuspiirkonna, äripiirkonna või ühisteenuste osutamise alal ega varusta kodutarbijaid, välja arvatud juhul kui kasutamine väheste kodutarbijate poolt, kes paiknevad sellise võrgu teeninduspiirkonnas ja kes on jaotusvõrgu omanikuga töösuhtes või muus sarnases suhtes;
- 6) „põhitarbimisseade“ – vähemalt üks järgmistest seadmetest ühenduspunktis ja tootmisettevõttes: mootorid, trafod, kõrgepingeseadmed;
- 7) „ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk“ – ülekandevõrguga ühendatud jaotusvõrk, sealhulgas ülekandevõrguühendusega jaotusüksused;
- 8) „suurim importvõimsus“ – suurim pidev aktiivvõimsus, mida suudab ühenduspunktis võrgust tarbida kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusüksus, nagu on kindlaks määratud ühenduslepingus või nagu on kokku leppinud asjaomane võrguettevõtja ja vastavalt ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja;
- 9) „suurim eksportvõimsus“ – suurim pidev aktiivvõimsus, mida suudab ühenduspunktis võrku sisestada kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusüksus, nagu on kindlaks määratud ühenduslepingus või nagu on kokku leppinud asjaomane võrguettevõtja ja vastavalt kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja;
- 10) „tarbija alasageduslik lahtiühendamine“ – toiming, millega sageduse liigsel alanemisel eraldatakse tarbija võrgust, et tasakaalustada tarbimine ja tootmine ning ennistada süsteemi sagedus rahuldavasse vahemikku;
- 11) „tarbija alapingeline lahtiühendamine“ – toiming, millega pinge liigsel alanemisel eraldatakse tarbija võrgust, et ennistada pinge rahuldavasse vahemikku;
- 12) „koormus-astmelüliti“ – seade pingestatud või koormatud trafo talitlemiseks sobiva astme valikuks;
- 13) „koormus-astmelüliti blokeerimine“ – toiming, millega blokeeritakse koormus-astmelüliti alapinge puhul, et hoida ära trafo edasist ümberlülitumist ja pinge alanemist piirkonnas;
- 14) „juhtimisruum“ – asjaomase võrguettevõtja juhtimiskeskus;
- 15) „koormusplokkimine“ – volukatkestuse järgsel süsteemi taastamisel tarbija taasühendamisel aktiivkoormuse tõstmine suurima astmega;
- 16) „aktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga“ – tarbimine tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mida asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja saab muuta aktiivvõimsuse bilansi muutmiseks;
- 17) „reaktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga“ – tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus reaktiivvõimsus või reaktiivvõimsuse kompenseerimisseadmed, mida asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja saab reguleerida;
- 18) „ülekandepiirangu juhtimine tarbimiskajaga“ – tarbimine tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mida asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja saab muuta süsteemisestest ülekandepiirangute juhtimiseks;

- 19) „koondtarbija“ – tarbimisüksuste või suletud jaotusvõrkude kogum, mis võib töötada nagu üks tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et pakkuda üht või mitut tarbimiskajateenust;
- 20) „süsteemi sageduse juhtimine tarbimiskajaga“ – tarbimine tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mida on võimalik vastavalt sageduse kõikumisele vähendada või suurendada tarbimisüksuse või suletud jaotusvõrgu iseseisva reageeringuga sageduse kõikumise vähendamiseks;
- 21) „aktiivvõimsuse juhtimine väga kiire tarbimiskajaga“ – tarbimine tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mida saab väga kiiresti moduleerida vastavalt sageduse kõrvalekalletele ja mille tulemusena aktiivvõimsus muutub väga kiiresti;
- 22) „tarbimiskajaseadme dokument“ – dokument, mille annab asjaomasele võrguettevõtjale kas tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja tarbimiskajaga tarbimisseadme kohta, mis on ühendatud pingestmel üle 1 000 V ja millega kinnitatakse, et tarbimisseade vastab käesoleva määruse tehnilistele nõuetele ning esitatakse vajalikud andmed ja väited, sealhulgas nõuetele vastavuse kinnitus.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesoleva määruse nõudeid kohaldatakse järgmise suhtes:
  - a) uued ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused;
  - b) uued ülekandevõrguühendusega jaotusüksused;
  - c) uued jaotusvõrgud, sealhulgas uued suletud jaotusvõrgud;
  - d) uued tarbimisseadmed, mida kasutab kas tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.

Asjaomane võrguettevõtja peab keelduma lubamast ühendada uut ülekandevõrguühendusega tarbimisüksust, uut ülekandevõrguühendusega jaotusüksust või uut jaotusvõrku, kui see ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja reguleeriv asutus või liikmesriigi muu asutus ei ole kooskõlas artikliga 50 lubanud erandit. Asjaomane võrguettevõtja edastab sellise põhjendatud keeldumise kirjalikult tarbimisüksuse omanikule või jaotusvõrguettevõtjale, välja arvatud juhul, kui reguleeriv asutus on teisiti otsustanud.

Seoses III jaotise kohase vastavuse järelevalvega peab asjaomane põhivõrguettevõtja loobuma artiklite 27–30 kohastest tarbimiskajateenustest uutelt tarbimisseadmetelt, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:
  - a) tarbimisüksused ja jaotusvõrgud, mis on ühendatud liikmesriikide saarte selliste ülekandesüsteemide ja jaotusvõrkudega või ülekandesüsteemi ja jaotusvõrgu osadega, mis ei tööta sünkroonselt Mandri-Euroopa, Suurbritannia, Põhjamaade, Iirimaa ja Põhja-Iirimaa või Balti energiasüsteemi sünkroonalaga;
  - b) salvestusseadmed, välja arvatud pumpjaama tootmismoodulid vastavalt artikli 5 lõikele 2.
3. Tarbimisüksusi ja suletud jaotusvõrke, milles on mitu tarbimisseadet, käsitatakse koos ühe tarbimisseadmena, kui need seadmed ei saa iseseisvalt töötada või kui neid on mõistlik käsitleda koos.

Artikkel 4

Kohaldamine olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste suhtes, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste suhtes, olemasolevate jaotusvõrkude suhtes ja olemasolevate tarbimiseadmete suhtes, mida kasutatakse tarbimiskajateenuste osutamiseks

1. Käesoleva määruse nõudeid ei kohaldata olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja selliste olemasolevate tarbimiseadmete suhtes, mida kasutab või võib kasutada tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, välja arvatud allpool loetletud juhud:

- a) olemasolev ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, olemasolev ülekandevõrguühendusega jaotusüksus, olemasolev jaotusvõrk, olemasolev pingestmel üle 1 000 V ühendatud tarbimiseadme tarbimisüksuses või tarbimiseadme suletud jaotusvõrgus, mis on ühendatud pingestmel üle 1 000 V, kui neid on sellisel määral muudetud, et ühenduslepingut tuleb oluliselt muuta järgmise korra kohaselt:
  - i) tarbimisüksuse omanikel ja jaotusvõrguettevõtjatel, kellel on kavas moderniseerida seadmeid või asendada seadmeid sel määral, et see mõjutab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseadme tehnilisi näitajaid, tuleb sellest eelnevalt teatada asjaomasele võrguettevõtjale;
  - ii) kui asjaomane võrguettevõtja leiab, et seadmete ajakohastamise või asendamise tõttu on vaja uut ühenduslepingut, teatab võrguettevõtja reguleerivale asutusele või vajaduse korral liikmesriigile ning
  - iii) asjaomane reguleeriv asutus või, kui see on asjakohane, liikmesriik otsustab, kas olemasolevat ühenduslepingut tuleb muuta või on vaja uut ühenduslepingut ning milliseid käesoleva määruse nõudeid tuleb kohaldada või
- b) otsustab reguleeriv asutus või, kui see on asjakohane, liikmesriik, kas olemasoleva ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, olemasoleva ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, olemasoleva jaotusvõrgu või olemasoleva tarbimiseadme suhtes tuleb kohaldada kõiki või teatavaid käesoleva määruse nõudeid vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja ettepanekule lõigete 3–5 kohaselt.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse olemasolevaks ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus, jaotusvõrk ja selline tarbimiseadme, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, kui:

- a) käesoleva määruse jõustumise päeval on see juba ühendatud võrku või
- b) tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja on sõlminud lõpliku ja siduva ostulepingu põhitarbimiseadme või tarbimiseadme ostuks hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist. Tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja peab teatama lepingu sõlmimisest asjaomasele võrguettevõtjale ja asjaomasele põhivõrguettevõtjale hiljemalt 30 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja peab esitama asjaomasele võrguettevõtjale ja asjaomasele põhivõrguettevõtjale teate, milles tuleb märkida vähemalt lepingu pealkiri, selle allkirjastamise kuupäev ja jõustumise kuupäev ning ehitatava, koostatava või ostetava põhitarbimiseadme või tarbimiseadme tehnilised näitajad.

Liikmesriik võib sätestada, et teataval juhtudel võib reguleeriv asutus määrata kindlaks, kas tegemist on olemasoleva või uue ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseadmega.

3. Et võtta arvesse selliseid olulisi tegelike asjaolude muutusi nagu süsteemi nõuete areng, sealhulgas taastuvate energiaallikate ja tarkvõrkude kasutuselevõtmine, elektritootmise hajutamine ja tarbimiskaja, võib asjaomane põhivõrguettevõtja pärast artikli 9 kohaseid avalikke konsultatsioone teha reguleerivale asutusele või, kui see on asjakohane, liikmesriigile ettepaneku laiendada käesoleva määruse kohaldamist olemasolevatele ülekandevõrguühendusega tarbimisüksustele, olemasolevatele ülekandevõrguühendusega jaotusüksustele, olemasolevatele jaotusvõrkudele või sellistele olemasolevatele tarbimiseadmetele, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale.

Sel eesmärgil tuleb teha artiklite 48 ja 49 kohane usaldusväärne ja läbipaistev kvantitatiivne tasuvusanalüüs. Analüüs peab näitama järgmist:

- a) kulud olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete käesolevale määrusele vastavuse tagamiseks;
- b) ühiskondlik-majanduslik kasu, mis saadakse käesolevas määruses sätestatud nõuete kohaldamisest ning
- c) võimalused saavutada nõutav talitlus muude meetmete abil.

4. Enne lõikes 3 osutatud kvantitatiivset tasuvusanalüüsi peab asjaomane põhivõrguettevõtja:

- a) tegema esialgse kvalitatiivse tasuvushinnangu,
- b) saada heakskiidu asjaomaselt reguleerivalt asutuselt või, kui see on asjakohane, liikmesriigilt.

5. Asjaomane põhivõrguettevõtja, reguleeriv asutus või, kui see on asjakohane, liikmesriik peab tegema otsuse, kas laiendada käesoleva määruse kohaldamist olemasolevatele ülekandesüsteemiga ühendatud tarbimisüksustele, olemasolevatele ülekandevõrguühendusega jaotusüksustele, olemasolevatele jaotusvõrkudele või olemasolevatele tarbimisseadmetele kuue kuu jooksul pärast artikli 48 lõike 4 kohase aruande ja soovitusel saamist asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt. Reguleeriva asutuse või, kui see on asjakohane, liikmesriigi otsus avaldatakse.

6. Kui asjaomane põhivõrguettevõtja hindab käesoleva määruse kohaldamist olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude või selliste olemasolevate tarbimisseadmete suhtes, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, peab ta arvesse võtma tarbimisüksuste omanike, jaotusvõrguettevõtjate ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjate õiguspäraseid ootusi.

7. Asjaomane põhivõrguettevõtja võib hinnata teatavate või kõikide käesoleva määruse sätete kohaldamist olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes iga kolme aasta tagant vastavalt nõuetele ja korrale, mis on sätestatud lõigetes 3–5.

Artikkel 5

Kohaldamine pumpjaama tootismoodulite ja tööstusettevõtete suhtes

1. Käesolevat määrust ei kohaldata pumpjaama tootismoodulite suhtes, mis võivad talitleda nii tootmis- kui ka pumbatalitluses.
2. Käesoleva määruse sätteid kohaldatakse pumpjaama pumbamoodulite suhtes, mis võivad talitleda ainult pumbatalitluses, ning neid käsitatakse tarbimisüksusena.
3. Kui tööstusettevõttes paikneb elektritootismoodul, võivad tööstusettevõtte võrguettevõtja, tarbimisüksuse omanik, tootmisüksuse omanik ja selle võrgu ettevõtja, millega asjaomane tööstusettevõtte on ühendatud, kokku leppida kooskõlastatult asjaomase põhivõrguettevõtjaga, millistel tingimustel toimub kriitiliste tarbijate lahtiuhendamine asjaomasest võrgust. Kokkuleppe eesmärk on tagada tööstusettevõtte tootmisprotsesside kulgemine, kui asjaomasest võrgust on häireid.

Artikkel 6

Regulatiivsed tahud

1. Üldiselt kohaldatavad nõuded, mille peavad käesoleva määruse kohaselt kehtestama asjaomased võrguettevõtjad või põhivõrguettevõtjad, peab heaks kiitma asutus, mille määrab liikmesriik, ning nimetatud nõuded tuleb avaldada. Kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti, peab määratud asutus olema reguleeriv asutus.

2. Liikmesriik võib nõuda, et käesoleva määruse kohaselt võrguettevõtjate või põhivõrguettevõtjate kehtestatavad kohapõhised nõuded peavad olema määratud asutuse poolt heaks kiidetud.
3. Käesoleva määruse kohaldamisel peavad liikmesriigid, pädevad asutused ja võrguettevõtjad:
  - a) kohaldama proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;
  - b) tagama läbipaistvuse;
  - c) kohaldama kõigi osaliste suhtes põhimõtet, et tuleb leida optimum suurima üldise tõhususe ja väikseimate kogukulude vahel;
  - d) tunnustama asjaomasele põhivõrguettevõtjale pandud vastutust, sealhulgas siseriiklike õigusaktidega pandud vastutust süsteemi talitluskindluse tagamisel;
  - e) nõu pidama asjaomaste jaotusvõrguettevõtjatega ja võtma arvesse nende võimalikku mõju nende süsteemile;
  - f) võtma arvesse tunnustatud Euroopa standardeid ja tehnilisi kirjeldusi.
4. Asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja peab esitama kohaldatavate üldtingimuste ettepaneku või ettepaneku selliste tingimuste arvutamise või kindlaksmääramise meetodi kohta pädevale asutusele heakskiitmiseks hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.
5. Kui käesolevas määruuses on nõue, et asjaomane võrguettevõtja, asjaomane põhivõrguettevõtja, tarbimisüksuse omanik, tootmisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja ja/või suletud jaotusvõrgu ettevõtja peavad saavutama kokkuleppe, peavad nad üritama kokku leppida kuue kuu jooksul pärast seda, kui üks osaline on teiste esimese ettepaneku esitanud. Kui selle aja jooksul ei ole kokkulepet saavutatud, võib iga osaline taotleda asjaomaselt reguleerivalt asutuselt otsuse tegemist kuue kuu jooksul.
6. Pädevad asutused peavad tegema tingimuste või meetodika alase ettepaneku kohta otsuse kuue kuu jooksul pärast sellise ettepaneku saamist.
7. Kui asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja peab vajalikuks lõigetes 1 ja 2 sätestatud ja selle kohaselt heakskiidetud tingimusi või meetodikat muuta, tuleb muudatusettepaneku suhtes kohaldada lõigetes 3–8 sätestatud nõudeid. Muudatusettepaneku teinud võrguettevõtjad ja põhivõrguettevõtjad peavad võtma arvesse tarbimisüksuse omanike, jaotusvõrguettevõtjate, suletud jaotusvõrgu ettevõtjate, seadmetootjate ja muude huvitatud isikute õigustatud ootusi, mis põhinevad esialgselt määratletud või kokkulepitud nõuetel ja meetodikal.
8. Kui osaline tahab esitada kaebuse asjaomase võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja peale seoses asjaomase võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja kohustustega, mis tulenevad käesolevast määrusest, võib see osaline esitada kaebuse reguleerivale asutusele, kes tegutseb vaidlusi lahendava asutusena ja peab otsuse tegema kahe kuu jooksul kaebuse kättesaamisest. Seda tähtaega võib pikendada kahe kuu võrra, kui reguleeriv asutus nõuab täiendavat teavet. Pikendatud tähtaega võib kaebuse esitaja nõusolekul veelgi pikendada. Reguleeriva asutuse otsus on siduv, kui ja kuni see ei kaota kehtivust seoses edasikaebamisega.
9. Kui käesoleva määruse kohased nõuded peab kehtestama asjaomane võrguettevõtja, kes ei ole põhivõrguettevõtja, võivad liikmesriigid sätestada, et asjaomaste nõuete kehtestamise eest oleks vastutav põhivõrguettevõtja.

Artikkel 7

Mitu põhivõrguettevõtjat

1. Liikmesriigis, milles on rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, kohaldatakse käesolevat määrust kõigi liikmesriigi põhivõrguettevõtjate suhtes.

2. Liikmesriik võib siseriikliku õigusega ette näha, et põhivõrguettevõtja vastutus ühe või mitme kohustuse või kõigi käesoleva määruse järgsete kohustuste täitmise eest antakse üle ühele või mitmele põhivõrguettevõtjale.

Artikkel 8

Kulude katmine

1. Kulusid, mida kannavad võrguettevõtjad võrgutariifide reguleerimise tõttu ja mis tulenevad käesolevas määruses sätestatud kohustustest, peab hindama asjaomane reguleeriv asutus. Kulud, kui need on hinnatud mõistlikuks, tõhusaks ja proportsionaalseks, tuleb katta võrgutariifidest või muu mehhanismi kohaselt.

2. Asjakohase reguleeriva asutuse nõudmisel peavad lõikes 1 osutatud võrguettevõtjad kolme kuu jooksul pärast nõude saamist esitama vajaliku teabe, et hõlbustada tekkinud kulude hindamist.

Artikkel 9

Avalik arutelu

1. Asjaomased võrguettevõtjad ja asjaomased põhivõrguettevõtjad peavad pidama avaliku arutelu huvitatud isikutega, sealhulgas iga liikmesriigi pädevate asutustega, milles käsitletakse järgmist:

- a) käesoleva määruse kohaldamisala laiendamine olemasolevatele ülekandevõrguühendusega tarbimisüksustele, olemasolevatele ülekandevõrguühendusega jaotusüksustele, olemasolevatele jaotusvõrkudele ja olemasolevatele tarbimisseadmetele artikli 4 lõike 3 kohaselt;
- b) artikli 48 lõike 3 kohaselt koostatud aruanne;
- c) artikli 53 lõike 2 kohaselt koostatud tasuvusanalüüs;
- d) nõuded tarbimisseadmete kohta, nagu on sätestatud artikli 28 lõike 2 punktides c, e, f, k ja l ning artikli 29 lõike 2 punktides c, d ja e.

Arutelu peab kestma vähemalt ühe kuu.

2. Asjaomased põhivõrguettevõtjad või asjaomased võrguettevõtjad peavad võtma nõuetekohaselt arvesse arutelu käigus avaldatud huvitatud isikute arvamusi enne, kui ettepanek, aruanne, tasuvusanalüüs või nõuded, mis käsitlevad tarbimisüksusi, esitatakse heakskiitmiseks reguleerivale asutusele, pädevale asutusele või, kui see on asjakohane, liikmesriigile. Kõigil juhtudel tuleb ettepanekule lisada selge põhjendus, miks arutelu käigus saadud seisukohad võetakse või miks neid ei võeta arvesse, ning need tuleb avaldada kas enne või üheaegselt ettepaneku, aruande, tasuvusanalüüsi või artiklite 28 ja 29 kohaste tarbimisseadmeid käsitlevate nõuete avaldamisega.

Artikkel 10

Huvitatud isikute kaasamine

Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (koostööamet) korraldab tihedas koostöös Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga huvitatud isikute kaasamist ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude ja selliste tarbimisseadmete, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, võrguühenduse tingimuste ja muude käesoleva määruse rakendamise seotud küsimuste otsustamisse. See hõlmab korrapäraseid kohtumisi huvitatud isikutega, et teha kindlaks probleemid ja pakkuda välja võrguühenduse nõuetega seotud lahendusi eelkõige seoses ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude ja selliste tarbimisseadmetega, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.

*Artikkel 11***Konfidentsiaalsuse kohustused**

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kohaldatakse lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõudeid.
2. Ametisaladuse hoidmise kohustust kohaldatakse kõikide käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate isikute, reguleerivate asutuste ja asutuste suhtes.
3. Lõikes 2 nimetatud isikutele, reguleerivatele asutustele või asutustele töökohustuste täitmisel teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet ei tohi avaldada ühelegi teisele isikule ega asutusele; selle nõudega ei piirata siseriiklike õigusaktide, käesoleva määruse muude sätete ega muude asjaomaste ELi õigusaktide kohaldamist.
4. Reguleerivad asutused, asutused ning juriidilised ja füüsilised isikud, kes saavad käesoleva määruse rakendamisega seoses konfidentsiaalset teavet, võivad seda kasutada ainult käesoleva määrusega sätestatud funktsioonide täitmiseks, kuid selle nõudega ei piirata siseriiklike ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaldamist.

II JAOTIS

ÜLEKANDEVÕRGUÜHENDUSEGA TARBIMISÜKSUSTE, ÜLEKANDEVÕRGUÜHENDUSEGA JAOTUSÜKSUSTE JA JAOTUSVÕRKUDE ÜHENDAMISE NÕUDED

1. PEATÜKK

Üldnõuded*Artikkel 12***Üldised sagedusnõuded**

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused ja jaotusvõrgud peavad suutma jääda võrku ühendatuks ja peavad suutma talitleda I lisas esitatud sagedusevahemikes ja ajavahemikes.
2. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või jaotusvõrguettevõtja võib koos põhivõrguettevõtjaga kindlaks määrata kasutamiseks suurema sagedusvahemiku või pikema lühima talitlusaja. Kui suuremad sagedusvahemikud ja pikemad lühimad talitlusajad on tehniliselt ja majanduslikult otstarbekad, ei tohi ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või jaotusvõrguettevõtja põhjendamatult keelduda.

*Artikkel 13***Üldised pingennõuded**

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud peavad suutma jääda võrku ühendatuks ja suutma talitleda II lisas esitatud pingevahemikes ja ajavahemikes.
2. Selliste jaotusvõrkude seadmed, mis on ühendatud samale pingele kui pinge ühenduspunktis ülekandesüsteemiga, peavad suutma jääda ühendatuks võrku ja talitleda II lisas esitatud pingevahemikes ja ajavahemikes.

3. Ühenduspunkti pingevahemik tuleb esitada suhtelistes ühikutes ühenduspunkti baaspinge 1 (suhtelistes ühikutes – s.ü.) suhtes. 400 kV pingega võrgus (mida nimetatakse ka 380 kV pingega võrguks) on baaspingeks 400 kV (1 s.ü.); muude pingeastmetega võrkudes võib ühel ja samal sünkroonlal baaspinge (1 s.ü.) olla erinev iga võrguettevõtja puhul.
4. Kui suhtelise pinge baaspinge on vahemikus 300 kV kuni 400 kV (400 kV kaasa arvatud), võib Hispaania asjaomane põhivõrguettevõtja nõuda, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud jääksid piiramata ajaks võrku ühendatuks pingevahemikus 1,05–1,0875 s.ü.
5. Asjaomased Balti sünkroonala põhivõrguettevõtjad võivad nõuda, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud jääksid 400 kV võrku ühendatuks Mandri-Euroopa sünkroonlal rakendatavates pingevahemikes ja ajavahemikeks.
6. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk peab asjaomase põhivõrguettevõtja nõudmisel suutma teatud määratletud pingete korral automaatselt lahti ühenduda. Asjaomane võrguettevõtja peab kokkuleppel kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omaniku või jaotusvõrguettevõtjaga määrama automaatse eraldumise seaded ja tingimused.
7. Ülekandevõrguühendusega jaotusvõrkude puhul, mille ühenduspunktis on pinge alla 110 kV, peab asjaomane põhivõrguettevõtja kindlaks määrama ühenduspunkti pingevahemiku, millele peab sellise ülekandevõrguga ühendatud jaotusvõrk vastu pidama. Jaotusvõrguettevõtjad peavad kavandama oma seadmestiku nii, et see suudaks taluda pingeid kõnealus vahemikus, kui seadmestik on ühendatud samale pingele, mis on ülekandevõrguga ühenduspunktis.

Artikkel 14

Nõuded lühiste kohta

1. Ülekandevõrgu elementide nimilühissuutlikkuse alusel peab asjaomane põhivõrguettevõtja määrama kindlaks suurima lühisvoolu ühenduspunktis, mida peab taluma ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk.
2. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab esitama ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale ühenduspunktis tekkida võiva suurima ja vähima lühisvoolu hinnangu võrgu ekvivalendi kujul.
3. Pärast ettenägematut sündmust peab asjaomane põhivõrguettevõtja sellest nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt ühe nädala jooksul teatama asjaga seotud ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või asjaga seotud ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale, kui asjaomase põhivõrguettevõtja võrgus on toimunud muutusi, mis ületavad suurima lühisvoolu piirnormi, mida suudab taluda asjaomane ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või asjaomane ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk kooskõlas lõikega 1.
4. Lõikes 3 sätestatud piirmäära määrab kindlaks ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik tarbimisüksuse jaoks või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja jaotusvõrgu jaoks.
5. Enne plaanilist sündmust peab asjaomane põhivõrguettevõtja sellest kohe kui võimalik ja hiljemalt üks nädal varem teatama asjaomase ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või asjaomase ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale, kui asjaomase põhivõrguettevõtja võrgus toimub muutusi, mis ületavad suurima lühisvoolu piirnormi, mida peab kooskõlas lõikega 1 taluma asjaomane ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või asjaomane ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk.
6. Lõikes 5 sätestatud piirmäära määrab kindlaks ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik tarbimisüksuse jaoks või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja jaotusvõrgu jaoks.

7. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab taotlema teavet ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikult või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjalt asjaomase tarbimisüksuse või jaotusvõrgu lühisvoolupanuse kohta. Seejuures tuleb esitada vähemalt võrgu ekvivalentsed null-, päri- ja vastujärgnevusmoodulid ja neid demonstreerida.

8. Pärast mitteplaanilist sündmust peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja teatama asjaomasele põhivõrguettevõtjale niipea kui võimalik, kuid hiljemalt ühe nädala jooksul, kui lühisvool muutus suuremaks asjaomase põhivõrguettevõtja seatud piirmäärast.

9. Enne plaanilist sündmust peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja teatama asjaomasele põhivõrguettevõtjale niipea kui võimalik, kuid hiljemalt üks nädal enne planeeritud toimingut, kui lühisvool muutub suuremaks asjaomase põhivõrguettevõtja seatud piirmäärast.

Artikkel 15

Nõuded reaktiivvõimsuse kohta

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud peavad suutma alal hoida püsitalitlust oma ühenduspunktis reaktiivvõimsuse vahemikus, mille on kindlaks määranud asjaomane põhivõrguettevõtja, vastavalt järgmistele tingimustele:

a) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksustel ei tohi asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud tegelik reaktiivvõimsuse vahemik reaktiivvõimsuse importimisel ja eksportimisel olla suurem kui 48 % kas suurimast import- või suurimast eksportvõimsusest, sõltuvalt sellest, kumb on suurem (võimsustegur 0,9 aktiivvõimsuse impordil või ekspordil), välja arvatud juhul, kui ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik näitab, et sellel on kas tehnilised või rahalised eelised ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste puhul ning selle kiidab heaks asjaomane põhivõrguettevõtja.

b) ülekandevõrguühendusega jaotusvõrkude puhul ei tohi reaktiivvõimsuse importimisel ja eksportimisel asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud tegelik reaktiivvõimsuse vahemik olla suurem kui allpool sätestatud:

i) reaktiivvõimsuse impordi (tarbimise) korral 48 % (ehk võimsustegur 0,9) kas suurimast importvõimsusest või suurimast eksportvõimsusest, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning

ii) reaktiivvõimsuse ekspordi (tootmise) korral 48 % (ehk võimsustegur 0,9) kas suurimast importvõimsusest või suurimast eksportvõimsusest, olenevalt sellest, kumb on suurem;

välja arvatud juhul, kui ühise analüüsi tulemusena asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja koos näitavad, et on olemas kas tehnilised või rahalised eelised;

c) asjaomane põhivõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja peavad kokku leppima, mida peab analüüs hõlmama, et leida võimalikke lahendusi ja valida neist optimaalne reaktiivvõimsuse vahetamiseks oma süsteemide vahel, võttes vajalikult arvesse süsteemi iseloomustavaid näitajaid, võimsuse vahetamise muutuvat struktuuri, kahesuunalisi voogusid ja jaotusvõrgu reaktiivvõimsuse suutlikkust;

d) asjaomane põhivõrguettevõtja võib kasutada muid näitajaid kui võimsustegur, et kehtestada samaväärsed reaktiivvõimsuse suutlikkuse vahemikud;

e) reaktiivvõimsuse vahemiku nõuetele vastavaid väärtusi tuleb järgida ühenduspunktis;

f) erandina punktist e tuleb juhul, kui tootmismoodulil ja tarbimisüksusel on ühine ühenduspunkt, järgida ühenduspunktis ekvivalentseid nõudeid, mis on sätestatud asjaomaste lepingutega või riiklike õigusaktidega.

2. Asjaomane põhivõrguettevõtja võib nõuda, et ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud oleksid võimelised ära hoidma ühenduspunktis reaktiivvõimsuse eksportimist (pinge baasväärtusel 1 s.ü.), kui aktiivvõimsusvoog on väiksem kui 25 % suurimast importvõimsusest. Kui see on asjakohane, võivad liikmesriigid nõuda asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt, et ta põhjendaks oma taotlust analüüsiga, mida ta peab tegema koos ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjaga. Kui ühise analüüsi põhjal selgub, et see nõue ei ole põhjendatud, peab põhivõrguettevõtja kokkuleppel ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjaga koostama vajalikud nõuded ühise analüüsi põhjal.

3. Piiramata lõike 1 punkti b kohaldamist, võib asjaomane põhivõrguettevõtja nõuda, et ülekandevõrguühendusega jaotusüksus juhiks aktiivselt reaktiivvõimsuse vahetust ühenduspunktis kogu süsteemi huvides. Asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peavad koos valima selleks juhtimismetodi, et tagada nõutav tarnete ohutuse tase mõlema osalise jaoks. Põhjendus peab sisaldama tegevuskava koos sammude ja ajakavaga nõude täitmiseks.

4. Kooskõlas lõikega 3 võib ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja nõuda, et asjaomane põhivõrguettevõtja kaaluks oma ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu kasutamist reaktiivvõimsuse juhtimiseks.

Artikkel 16

Kaitsenõuded

1. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama ülekandevõrgu kaitseks vajalikud seadmed ja seadistused vastavalt ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu näitajatele. Asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peavad koos valima sobivad kaitseskeemid ja kaitseseadistused ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu jaoks.

2. Nii ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse kui ka ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu elektriline kaitse peab olema prioriteetsem talitluse juhtimisest, tagades süsteemi turvalisuse, töökindluse ning töötajate ja üldsuse ohutuse.

3. Kaitseskeemide ja seadmetega võib hõlmata järgmist:

- a) välimine ja sisemine lühis;
- b) üle- ja alapinge ühenduspunktis ülekandesüsteemiga;
- c) üle- ja alasagedus;
- d) tarbimisahela kaitse;
- e) üksuse trafo kaitse;
- f) reservkaitse põhikaitse ja lülitusseadmete tõrke puhul;

4. Asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peavad kokku leppima, milliseid muudatusi teha kaitseskeemides kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse jaoks või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu jaoks ja milliseid korraldusi teha seoses kõnealuste kaitseskeemidega.

Artikkel 17

Juhtimisnõuded

1. Asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peavad koos valima ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu jaoks mitmesuguste juhtimisseadmete skeemid ja seadistused võrgu turvalisuse tagamiseks.

2. Sellises kokkuleppes tuleb käsitleda vähemalt järgmist:

- a) eraldatud (võrgu) talitus;
- b) võnkumiste summutamine;

- c) ülekandevõrgu häiringud;
- d) automaatne ümberlülitumine hädaabitoitele ja normaalskeemi taastamine;
- e) automaatne taaslülitus (ühefaasilise rikke korral).

3. Asjaomane põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peavad koos tegema otsused selliste ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu juhtimisseadmete skeemide ja seadistuste muudatuste kohta, mis on asjakohased süsteemi turvalisuse seisukohast.

4. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peab tagama ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu kaitse- ja juhtimisseadmete nõuetele vastavuse ning nende toimingute tähtsusejärjestuse kooskõlas järgnevalt esitatud kahaneva järjekorraga:

- a) ülekandevõrgu kaitse;
- b) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu kaitse;
- c) sageduse juhtimine (aktiivvõimsuse sobitamine);
- d) võimsuse piiramine.

Artikkel 18

Teabevahetus

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus peab olema varustatud vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud standarditele ajatempliga teabevahetuseks asjaomase põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse vahel. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab need standardid tegema üldsusele kättesaadavaks.

2. Ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk peab olema varustatud vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud standarditele ajatempliga teabevahetuseks asjaomase põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu vahel. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab need standardid tegema üldsusele kättesaadavaks.

3. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks teabevahetuse standardid. Asjaomane põhivõrguettevõtja teeb üldsusele kättesaadavaks nõutava teabe täpse loetelu.

Artikkel 19

Tarbimise lahtiühendamine ja tarbimise taasühendamine

1. Kõik ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud peavad vastama järgmistele tarbija alasagedusliku lahtiühendamise funktsionaalse suutlikkuse nõuetele:

- a) iga ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja ja, kui nii on ette näinud asjaomane põhivõrguettevõtja, ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik peab tagama suutlikkuse sageduse liigsel alanemisel tarbimine vajalikul määral automaatselt lahti ühendada. Asjaomane põhivõrguettevõtja võib kindlaks määrata, millise sageduse ja sageduse muutumiskiiruse kombinatsiooni korral peab toimuma lahtiühendamine;
- b) tarbija alasagedusliku lahtiühendamise funktsioon peab võimaldama tarbimise järk-järgulist lahtiühendamist mitmesugustes talitlussageduse vahemikes;

- c) tarbija alasagedusliku lahtiühendamise funktsioon peab võimaldama toimida nimivahelduvvoolu sisendiga, mille määrab kindlaks asjaomane võrguettevõtja ning mille kohta peavad kehtima järgmised tingimused:
- i) sagedusvahemik: vähemalt vahemikus 47–50 Hz, reguleeritav sammuga 0,05 Hz;
  - ii) rakendumisaeg: mitte üle 150 ms pärast sageduse seadeväärtuse saavutamist;
  - iii) pinge blokeering: funktsiooni suutlikkuse blokeerimine, kui pinge on vahemikus 30–90 % pinge baasväärtusest 1 s.ü.;
  - iv) see peab kindlustama aktiivvõimsuse voo suuna lahtiühendamispunktis;
- d) tarbija alasagedusliku lahtiühendamise funktsiooni tagamiseks vajalik vahelduvpinge toide tuleb tagada võrgus sagedussignaali mõõtmise punktis nii, nagu on kindlaks määratud tarbija alasagedusliku lahtiühendamise kohta lõike 1 punktis c, et tarbija alasagedusliku lahtiühendamise funktsiooni toitepinge sagedus langeks kokku võrgusagedusega.
2. Tarbimise alapingelise lahtiühendamise funktsiooni puhul kehtib järgmine:
- a) asjaomane põhivõrguettevõtja võib määrata kindlaks kooskõlastatult ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjaga tarbija alapingelise lahtiühendamise funktsiooni suutlikkuse ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste jaoks;
  - b) asjaomane põhivõrguettevõtja võib kooskõlastatult ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikega määrata kindlaks tarbija alapingelise lahtiühendamise funktsiooni suutlikkuse ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste jaoks;
  - c) koormus-astmelüliti blokeerimine ja tarbija alapingeline lahtiühendamine vastavalt põhivõrguettevõtja hinnangule süsteemi turvalisuse kohta peab ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjatele olema kohustuslik;
  - d) kooskõlastatult asjaomase põhivõrguettevõtjaga peavad olema paigaldatud seadmed nii koormus-astmelüliti blokeerimiseks kui ka tarbija alapingeliseks lahtiühendamiseks juhul, kui asjaomane põhivõrguettevõtja otsustab kasutada tarbija alapingelist lahtiühendamist;
  - e) tarbija alapingeline lahtiühendamine peab toimuma käivitamisel releega või juhtimisruumist;
  - f) tarbija alapingelise lahtiühendamise funktsiooni suutlikkusel peavad olema järgmised omadused:
    - i) tarbija alapingelise lahtiühendamise funktsioon peab jälgima pinget mõõtmise teel kõigis kolmes faasis;
    - ii) releede töö blokeerimine peab toimuma kas aktiivvõimsuse või reaktiivvõimsuse suuna järgi.
3. Seoses koormus-astmelüliti blokeerimisega kehtib järgmine:
- a) ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste trafo peab olema suuteline asjaomase põhivõrguettevõtja nõudmisel kas automaatselt või käsitsi blokeerima koormus-astmelüliti;
  - b) asjaomane põhivõrguettevõtja peab täpsustama koormus-astmelüliti automaatse blokeerimise funktsiooni suutlikkuse.
4. Kõik ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgud peavad vastama järgmistele nõuetele seoses ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu lahtiühendamise ja taasühendamisega:
- a) asjaomane põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks tingimused, mille korral ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu võib taasühendada ülekandevõrku. Automaatse taasühendamise süsteemide paigaldamine on lubatud asjaomase põhivõrguettevõtja eelneva loa;

- b) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk peavad taasühendamisel suutma saavutada sünkroonsageduse vastavalt artiklis 12 sätestatud vahemikele. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omaniku või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjaga kokku leppima seadmete sünkroniseerimise seadistuse enne ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ühendamist, sealhulgas pinge, sageduse, faasinurga vahemiku ning sageduse ja pinge kõrvalekalde;
- c) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksust või ülekandevõrguühendusega jaotusüksust peab saama ülekandesüsteemist lahti ühendada asjaomase põhivõrguettevõtja nõudmisel eemalt. Vajaduse korral peab asjaomane põhivõrguettevõtja täpsustama automaatse lahtiühendamise seadmetiku võrgu ümberkonfigureerimiseks, et valmistuda koormusplokkimiseks. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama aja, mille jooksul peab toimuma kauglahtiühendamine.

Artikkel 20

Elektri kvaliteet

Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikud ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjad peavad tagama, et nende võrku ühendamisel ei tekiks ühenduspunktis võrgu toitepinge häireid ega moonutusi. Moonutuste tase ei tohi ületada asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud suurust. Põhivõrguettevõtjad peavad määrama kindlaks elektri kvaliteedinõuded kooskõlastatult naaberpõhivõrguettevõtjatega.

Artikkel 21

Modelleerimismudelid

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk peavad vastama lõigete 3 ja 4 nõuetele modelleerimismudelite kohta või võrdväärse teabe kohta.
2. Iga põhivõrguettevõtja võib nõuda modelleerimismudeleid või võrdväärset teavet, mis iseloomustab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksust või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrku või neid mõlemaid nii püsi- kui ka dünaamilises seisundis.
3. Iga põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks modelleerimismudelite või võrdväärse teabe sisu ja vormingu. Sisu ja vorming peavad sisaldama järgmist:
  - a) püsi- ja dünaamilist seisundit, sealhulgas 50 Hz komponenti;
  - b) elektromagnetiliste siirdeprotsesside modelleerimist ühenduspunktis;
  - c) struktuuri ja plokkkeeme.
4. Dünaamilise seisundi modelleerimisel peab lõike 3 punktis a osutatud mudel või võrdväärne teave sisaldama järgmisi alammudeleid või võrdväärset teavet järgmise kohta:
  - a) võimsuse juhtimine;
  - b) pinge reguleerimine;
  - c) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu kaitse mudelid;
  - d) tarbimise erinevad kategooriad, st tarbimise elektrotehnilised näitajad, ning
  - e) muundurite mudelid.
5. Iga asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või mõlema jaoks nõuded andmesalvestuse kohta, et võrrelda mudeli reageeringut asjaomaste salvestustega.

2. PEATÜKK

Käiduteadete menetlemise kord

Artikkel 22

Üldsätted

1. Iga uue ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, uue ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse ja uue ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu käiduteate menetlemise kord peab sisaldama järgmist:

- a) pingestamisteade;
- b) ajutine käiduteade ning
- c) lõplik käiduteade.

2. Iga ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja, kelle suhtes on kohaldatavad üks või mitu II jaotise nõuet, peab asjaomasele põhivõrguettevõtjale tõendama, et ta on täitnud käesoleva määruse II jaotises nimetatud nõuded, tehes edukalt lõpuni iga ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, iga ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse ja iga ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu liitumistaotluse menetluse, nagu on sätestatud artiklites 23–26.

3. Asjaomane põhivõrguettevõtja peab kindlaks määrama ja tegema avalikkusele kättesaadavaks käiduteate menetlemise korra ja seda selgitama.

Artikkel 23

Pingestamisteade

1. Pingestamisteade annab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale õiguse pingestada oma sisemine võrk ja omatarbeseadmed, kasutades ühenduspunkti jaoks ette nähtud võrguühendust.

2. Pingestamisteade annab välja asjaomane põhivõrguettevõtja, kui on lõpetatud ettevalmistused ning asjaomase põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omaniku või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja vahel on sõlmitud leping, millela sätestatakse ühenduspunkti kaitse ja juhtimisseadistus.

Artikkel 24

Ajutine käiduteade

1. Ajutine käiduteade annab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale piiratud aja jooksul õiguse kasutada võrguühendust, et kaitsta ülekandevõrguühendusega tarbimisüksust, ülekandevõrguühendusega jaotusüksust või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrku.

2. Ajutise käiduteate annab välja asjaomane põhivõrguettevõtja, kui käesoleva artikliga ette nähtud andmed on kogutud ja uuringute läbivaatamine lõpetatud.

3. Seoses andmete ja uuringute läbivaatamisega on asjaomasel põhivõrguettevõtjal õigus nõuda ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikult või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjalt järgmist:

- a) üksikasjalik vastavuskinnitus;
- b) asjaomase põhivõrguettevõtja määratletud ja võrguühenduse seisukohast olulised üksikasjalikud tehnilised andmed kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu kohta;
- c) volitatud sertifitseerija väljaantud tõendid ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrkude seadmete kohta, kui nendega tõendatakse nõuetele vastavust;
- d) modelleerimismudelid, vastavalt artiklis 21 sätestatule ning põhivõrguettevõtjate nõudmisele;
- e) uuringud, mis tõendavad eeldatavat toimimist nii püsi- kui dünaamilises talitluses vastavalt artiklite 43, 46 ja 47 nõuetele;
- f) IV jaotise 2. peatüki kohaselt kavandatud vastavuskatsete praktilise meetodi üksikasjad.

4. Pikim ajavahemik, mille kestel ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikul või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjal on lubatud ajutise käidu staatust hoida, on 24 kuud. Asjaomasel põhivõrguettevõtjal on õigus kehtestada lühem ajutise käiduteate kehtivusaeg. Ajutise käiduteate kehtivusaega võib pikendada ainult siis, kui ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja on teinud olulisi edusamme täieliku vastavuse saavutamiseks. Pikendamise taotlemisel tuleb selgelt näidata taotluse esitamise ajaks veel lahendamata küsimused.

5. Lõikes 4 sätestatud ajutise käiduteate kehtivusaja pikendamist võib ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale lubada, kui sellise erandi taotlus on esitatud asjaomasele põhivõrguettevõtjale artiklis 50 sätestatud erandi menetluse kohaselt ja enne ajutise käiduteate kehtivusaja lõppemist.

Artikkel 25

Lõplik käiduteade

1. Lõplik käiduteade annab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikule või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjale õiguse käitada ülekandevõrguühendusega tarbimisüksust, ülekandevõrguühendusega jaotusüksust või jaotusvõrku, kasutades võrguühendust.

2. Lõpliku käiduteate annab välja asjaomane põhivõrguettevõtja, kui on kõrvaldatud kõik ajutise käidu seisundis ilmnunud mittevastavused ning kui on läbi vaadatud käesolevas artiklis sätestatud andmed ja uuringud.

3. Seoses andmete ja uuringute läbivaatamisega peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja esitama asjaomasele põhivõrguettevõtjale:

- a) üksikasjaliku vastavuskinnituse ning
- b) ajakohastatud kohaldatavad tehnilised andmed, modelleerimismudelid ja uuringud, millele on osutatud artikli 24 lõike 3 punktides b, d ja e, kasutades sealhulgas katsetes mõõdetud suuruste väärtusi.

4. Kui lõpliku käiduteate väljaandmisega seoses on ilmnunud mittevastavus, võib lubada erandi asjaomasele põhivõrguettevõtjale esitatud taotluse alusel vastavalt 2. peatüki V jaotises kirjeldatud erandi menetlusele. Lõpliku käiduteate annab välja asjaomane põhivõrguettevõtja siis, kui ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk vastab erandi sätetele.

Kui erandi taotlus lükatakse tagasi, on asjaomasel põhivõrguettevõtjal õigus keelduda lubamast ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu töö, kuni ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja ning asjaomane põhivõrguettevõtja on lahendanud ebakõlad ning asjaomane põhivõrguettevõtja leiab, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk vastab käesoleva määruse sätetele.

Kui asjaomane põhivõrguettevõtja ning ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja ei jõua mittevastavuse puhul lahenduseni mõistliku aja jooksul, kuid igal juhul hiljemalt kuus kuud pärast erandi taotluse tagasilükkamist võib kumbki lepinguosaline suunata küsimuse otsustamiseks reguleerivale asutusele.

Artikkel 26

Piiratud käidu teade

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja, kellele on antud lõplik käiduteade, peavad pärast vahejuhtumit asjaomast põhivõrguettevõtjat teavitama 24 tunni jooksul järgmistel juhtudel:

- a) üksuses tehakse ajutiselt oluline muudatus või on ajutiselt vähenenud seadme suutlikkus või
- b) on ilmnunud seadme rike, mille tõttu on tekkinud mittevastavus teatud nõuetega.

Sõltuvalt muutuste iseloomust võib asjaomane põhivõrguettevõtja kokkuleppel ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omaniku või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjaga määrata kindlaks pikema teatamisaja.

2. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peab taotlema asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt piiratud käidu teadet, kui ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikul või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtjal on põhjust arvata, et lõikes 1 kirjeldatud asjaolud vältavad kauem kui kolm kuud.

3. Piiratud käidu teate annab välja asjaomane põhivõrguettevõtja ja see peab sisaldama järgmist teavet, mis peab olema selgelt kindlaks tehtav:

- a) lahendamata küsimused, mis õigustavad piiratud käidu teate väljaandmist;
- b) kohustused ja ajakava lahenduse leidmiseks ning
- c) maksimumkehtivusaeg, mis ei tohi olla üle 12 kuu. Esialgu võib anda lühema kehtivusaja, mida on võimalik pikendada, kui asjaomasele põhivõrguettevõtjale esitatakse rahuldavad tõendid, mis näitavad, et on tehtud olulisi edusamme täieliku nõuetele vastavuse saavutamiseks.

4. Lõplik käiduteade tuleb peatada piiratud käidu teate kehtivusajaks seoses nende küsimustega, mille pärast on piiratud käidu teade välja antud.

5. Piiratud käidu teate edasise pikendamise võib lubada erandi taotluse korral, mis on esitatud asjaomasele põhivõrguettevõtjale enne piiratud käidu teate aegumist, vastavalt 2. peatüki V jaotises kirjeldatud erandite tegemise korrale.

6. Asjaomasel põhivõrguettevõtjal on õigus keelata ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu talitus, kui piiratud käidu teade ei ole enam kehtiv. Sellistel juhtudel muutub lõplik käiduteade automaatselt kehtetuks.

7. Kui asjaomane põhivõrguettevõtja ei pikenda piiratud käidu teate kehtivusaega vastavalt lõikele 5 või kui ta keelab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu talitluse, kui piiratud käidu teade ei ole enam kehtiv vastavalt lõikele 6, võib ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja suunata küsimuse otsuse tegemiseks pädevale asutusele kuue kuu jooksul pärast seda, kui asjaomane põhivõrguettevõtja on otsuse teatavaks teinud.

III JAOTIS

**NÕUDED SELLISTE TARBIMISSEADMETE ÜHENDAMISEKS, MIDA KASUTATAKSE TARBIMISÜKSUSES
VÕI SULETUD JAOTUSVÕRGUS TARBIMISKAJATEENUSTE OSUTAMISEKS VÕRGUETTEVÕTJATELE**

1. PEATÜKK

Üldnõuded

Artikkel 27

Üldised sätted

1. Võrguettevõtjatele osutatavaid tarbimiskajateenuseid liigitatakse järgmise alusel:
  - a) kaugjuhtimine:
    - i) aktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga;
    - ii) reaktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga;
    - iii) ülekandepiirangu juhtimine tarbimiskajaga;
  - b) sõltumatu juhtimine:
    - i) süsteemi sageduse juhtimine tarbimiskajaga;
    - ii) väga kiire aktiivvõimsuse juhtimine tarbimiskajaga.
2. Tarbimisüksused ja suletud jaotusvõrgud võivad osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele. Tarbimiskajateenused võivad hõlmata tarbimise vähendamist või suurendamist või mõlemat.
3. Lõikes 1 osutatud liigid ei ole üksteist välistavad ja käesolev määrus ei takista muude liikide väljatöötamist. Käesolevat määrust ei kohaldata tarbimiskajateenuste suhtes, mida osutatakse muudele juriidilistele isikutele peale asjaomaste võrguettevõtjate või asjaomaste põhivõrguettevõtjate.

Artikkel 28

**Erisätted tarbimiskajaga aktiivvõimsust, reaktiivvõimsust ja ülekandepiirangut juhtivate tarbimis-
seadmete kohta**

1. Tarbimisüksused ja suletud jaotusvõrgud võivad osutada aktiivvõimsuse tarbimiskajaga juhtimise, reaktiivvõimsuse tarbimiskajaga juhtimise ja ülekandepiirangu tarbimiskajaga juhtimise teenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.
2. Aktiivvõimsust, reaktiivvõimsust ja ülekandepiirangut tarbimiskajaga juhtivad tarbimisseadmed peavad kas eraldi või kui need ei kuulu ülekandevõrguühendusega tarbimisüksusesse, osana kolmanda isiku vahendatud koondtarbimisest, vastama järgmistele tingimustele:
  - a) nad peavad suutma talitleda kõigi artikli 12 lõikes 1 sätestatud sagedusvahemike ulatuses, ning artikli 12 lõikes 2 sätestatud laiendatud vahemike ulatuses;

- b) nad peavad suutma talitleda kõigi artiklis 13 sätestatud pingevahemike ulatuses, kui need tarbimiseadmed on ühendatud vähemalt pingeastmel 110 kV;
- c) nad peavad suutma talitleda võrgu ühenduspunkti normaaltalitluse pinge vahemiku ulatuses, mille on kindlaks määranud asjaomane võrguettevõtja, kui need tarbimiseadmed on ühendatud pingeastmel alla 110 kV. See vahemik peab olema vastavuses kehtivate normidega ja enne artikli 6 kohast heakskiitmist tuleb konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega kooskõlas artikli 9 lõikega 1;
- d) nad peavad suutma juhtida võimsuse tarbimist võrgust sellises ulatuses, mille on asjaomane põhivõrguettevõtja lepinguliselt kindlaks määranud kas otse või kaudselt, kolmanda isiku vahendusel;
- e) nad peavad suutma vastu võtta käsklusi, kas otse või kaudselt kolmanda isiku vahendusel, asjaomaselt võrguettevõtjalt või asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt oma tarbimise muutmiseks ja vajaliku teabe edastamiseks. Asjaomane võrguettevõtja peab tegema üldsusele kättesaadavaks andmete edastamiseks kinnitatud tehniliste vahendite näitajad. Alla 110 kV pingeastmele ühendatud tarbimiseadmete puhul tuleb enne nende näitajate artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1;
- f) nad peavad suutma kohandada oma võimsuse tarbimist asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud aja jooksul. Alla 110 kV pingeastmele ühendatud tarbimiseadmete puhul tuleb selliste näitajate üle enne artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1;
- g) nad peavad suutma täielikult täita asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käsklust muuta oma võimsustarbimist vastavalt elektrihoituse piirmääradele, välja arvatud juhul, kui asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtjaga on kokku lepitud meetod nende panuse asendamiseks (sealhulgas kolmanda isiku vahendatud koondtarbimise panus);
- h) kui võimsuse tarbimise muudatus on toimunud, siis selle muudatuse kestel võivad nad muuta teenuse osutamiseks kasutatavat tarbimist ainult asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja taotlusel elektrihoituse tagamise piirides, välja arvatud juhul, kui asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtjaga on kokku lepitud meetod nende panuse asendamiseks (sealhulgas kolmanda isiku vahendatud koondtarbimise panus). Võimsuse tarbimise muutmise käsklused võivad olla kohese või hilisema mõjuga;
- i) nad peavad teatama asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale tarbimiskaja suutlikkuse muutumisest. Asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja peab määrama kindlaks teatamise korra;
- j) kui asjaomane ettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja juhib võimsuse tarbimise muutmist kas otse või kaudselt kolmanda isiku vahendusel, peab olema võimalik osaliselt muuta tarbimist vastavalt asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käsklusele tarbimisüksuse omanikuga või suletud jaotusvõrgu ettevõtjaga kokkulepitud piirides ja kooskõlas tarbimiseadme seadistusega;
- k) nad peavad suutma mitte eralduda võrgust kuni asjaomase põhivõrguettevõtja kindlaks määratud sageduse muutumiskiiruse väärtuseni. Mitteeraldumise suutlikkusega seoses peab sageduse muutumiskiirus põhinema 500 ms ajavahemiku jaoks arvutatud väärtusel. Alla 110 kV pingeastmele ühendatud tarbimiseadmete puhul tuleb selliste näitajate üle enne artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1;
- l) kui võimsuse tarbimise muudatus on määratud kindlaks sageduse ja pinge või mõlema juhtimise kaudu ning asjaomase ettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja saadetud eelneva häiresignaali kaudu, peavad neil olema vahendid, et võtta kas otse või kaudselt kolmanda isiku vahendusel vastu asjaomase ettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja sageduse või pinge või mõlema mõõtmise käsklusi, et juhtida tarbimise kulgu ja edastada teavet. Asjaomane võrguettevõtja peab määrama kindlaks ja tegema üldsusele kättesaadavaks andmete edastamiseks kinnitatud tehniliste vahendite näitajad. Alla 110 kV pingega ühendatud tarbimiseadmete puhul tuleb selliste näitajate üle enne artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1.

3. Pinge juhtimiseks staatiliste kompenseerimiseadmete lahtiühendamise ja taasühendamise teel peab iga ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus või ülekandevõrguühendusega suletud jaotusvõrk suutma oma staatilisi kompenseerimisüksusi ühendada ja lahti ühendada, kas otse või kaudselt, eraldi või koos, osana kolmanda isiku vahendatud koondtarbimisest, vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja saadetud käsklusele või vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja ning tarbimisüksuse omaniku või suletud jaotusvõrgu ettevõtja vahelises lepingus esitatud tingimustele.

*Artikkel 29***Erisätted tarbimisseadmete kohta, mida kasutatakse süsteemi sageduse juhtimiseks tarbimiskajaga**

1. Tarbimisüksused ja suletud jaotusvõrgud võivad osutada asjaomastele võrguettevõtjatele, sealhulgas asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, teenust süsteemi sageduse juhtimiseks tarbimiskajaga.
2. Tarbimisseadmed, mis on ette nähtud süsteemi sageduse juhtimiseks tarbimiskajaga kas eraldi või, kui need ei kuulu ülekandevõrguühendusega tarbimisüksusesse, osana koondtarbijast, mis on koondatud kolmanda isiku vahendusel:
  - a) peavad suutma talitleda kõigi sagedusvahemike artikli 12 lõikes 1 sätestatud ulatuses ning artikli 12 lõikes 2 sätestatud laiendatud ulatuses;
  - b) peavad suutma talitleda kõigis pingevahemikes, mis on sätestatud artiklis 13, kui need tarbimisseadmed on ühendatud pingestmel 110 kV;
  - c) peavad suutma talitleda süsteemi kogu asjaomase võrguettevõtja kindlaks määratud normaalse talitluspinge vahemikus ühenduspunktis, kui nad on ühendatud võrku pingestmel alla 110 kV. Selline pingevahemik peab olema vastavuses kehtivate normidega ja enne artikli 6 kohast heakskiitmist tuleb konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega kooskõlas artikli 9 lõikega 1;
  - d) peavad olema varustatud juhtimissüsteemiga, mis on tuntu tundetuspäätkonnas süsteemi nimisageduse 50,00 Hz ümbruses ulatusega, mille määrab kindlaks asjaomane põhivõrguettevõtja kooskõlastatult sünkroonala teiste põhivõrguettevõtjatega. Alla 110 kV pingestmele ühendatud tarbimisseadmete puhul tuleb enne selliste näitajate artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1;
  - e) peavad suutma sageduse taastamisel lõike 2 punktis d sätestatud tundetuspäätkonnas enne normaalse talitluse jätkamist teha suvalise pikkusega kuni 5-minutilise viivituse.

Asjaomane põhivõrguettevõtja kooskõlastatult sünkroonala teiste põhivõrguettevõtjatega peab määrama kindlaks suurima kõrvalekalde nimisagedusest 50,00 Hz, millele tuleb reageerida. Alla 110 kV pingestmele ühendatud tarbimisseadmete puhul tuleb enne selle näitaja artikli 6 kohast heakskiitmist konsulteerida asjaomaste huvitatud isikutega vastavalt artikli 9 lõikele 1.

Tarbimist tuleb vastavalt kas suurendada või vähendada, kui süsteemi sagedus jääb nimisagedusele (50,00 Hz) vastavast tundetuspäätkonnast ülespoole või allapoole;

- f) peavad olema varustatud kontrolleriiga süsteemi tegeliku sageduse mõõtmiseks. Mõõtmisi tuleb teha vähemalt iga 0,2 sekundi järel;
- g) peavad suutma avastada süsteemi sageduse muutuse 0,01 Hz, et tekitada üldine võrdeline süsteemi kaja, arvestades tarbimiskaja sageduse reguleerimise tundlikkust ja sageduse mõõtmise ning vastava tarbimise muutmise täpsust. Tarbimisseade peab suutma kiiresti avastada sageduse muutusi ja tekitada vastavalt sageduse muutustele kaja, nagu selle on kindlaks määranud asjaomane põhivõrguettevõtja kooskõlastatult sünkroonala teiste põhivõrguettevõtjatega. Püsitalitluse sageduse mõõtmistel on lubatud kõrvalekalle kuni 0,05 Hz.

*Artikkel 30***Erisätted tarbimisseadmete kohta, mida kasutatakse väga kiireks aktiivvõimsuse juhtimiseks tarbimiskajaga**

1. Asjaomane põhivõrguettevõtja võib kooskõlastatult asjaomase võrguettevõtjaga teha lepingu tarbimisüksuse omaniku või suletud jaotusvõrgu ettevõtjaga (sealhulgas ka kolmanda isiku vahendusel) aktiivvõimsuse väga kiireks juhtimiseks tarbimiskajaga.

2. Kui lõikes 1 osutatud leping sõlmitakse, tuleb selles määrata kindlaks:
  - a) tarbitava aktiivvõimsuse muutuse ja sageduse muutumiskiiruse vaheline seos;
  - b) juhtimissüsteemi tööpõhimõte ja asjaomased näitajad;
  - c) kaja reageerimisaeg aktiivvõimsuse väga kiire juhtimise korral, mis ei tohi olla pikem kui 2 sekundit.

2. PEATÜKK

Käiduteate menetlemise kord

Artikkel 31

Üldsätted

1. Seoses käiduteate menetlemisega selliste tarbimiseadmete jaoks, mida kasutatakse tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele, eristatakse järgmist:
  - a) tarbimiseadmed tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mis on ühendatud pingestmel kuni 1 000 V;
  - b) tarbimiseadmed tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, mis on ühendatud pingestmel üle 1 000 V.
2. Iga tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja, kes osutab tarbimiskajateenust asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale, peab asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale kinnitama kas otse või kolmanda isiku vahendusel, et ta on suuteline täitma III jaotise 1. peatükis nimetatud tehnilise projekti ja talitluse nõudeid.
3. Tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja peab teatama kas otse või kaudselt, kolmanda isiku vahendusel, asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale enne igakordset otsust tarbimiskajateenuste osutamise katkestamisest ja/või tarbimiskajaga tarbimiseadme eemaldamisest. Sellise teabe võib koondada, nagu määrab kindlaks asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja.
4. Asjaomane võrguettevõtja peab kindlaks määrama ja tegema avalikkusele kättesaadavaks käiduteate menetlemise korra ja selgitama seda.

Artikkel 32

Menetlus pingestmel kuni 1 000 V ühendatud tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus paiknevate tarbimiseadmete korral

1. Käiduteate menetlemine pingestmel kuni 1 000 V ühendatud tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus paiknevate tarbimiseadmete korral hõlmab paigaldamisdokumenti.
2. Paigaldamisdokumendi vormi esitab asjaomane võrguettevõtja ja selle sisu kooskõlastab ta asjaomase põhivõrguettevõtjaga kas otse või kolmanda isiku vahendusel.
3. Paigaldamisdokumendi alusel esitab tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja teabe kas otse või kolmanda isiku vahendusel asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale. Esitamise kuupäev peab olema varasem kui kuupäev, mil turule pakutakse tarbimiseadme tarbimiskajateenust. Paigaldamisdokumendis sätestatud nõuded peavad olema erinevad eri tüüpi ühenduste ja eri liiki tarbimiskajateenuste korral.

4. Järgmiste tarbimisseadmete tarbimiskajateenuste kohta tuleb esitada eraldi paigaldamisdokumendid.
5. Asjaomane võrguettevõtja või põhivõrguettevõtja võib koondada eri tarbimisseadmete paigaldamisdokumentide teabe.
6. Paigaldamisdokument peab sisaldama järgmisi andmeid:
  - a) koht, kus ühendatakse tarbimiskajaga tarbimisseade võrku;
  - b) tarbimiskajaseadme suurim koormatavus [kW];
  - c) tarbimiskajateenuse liik;
  - d) tarbimisseadme tõend ja seadmestiku tõend, mis on asjakohane tarbimiskajateenuste puhul, või nende puudumisel võrdväärased andmed;
  - e) tarbimisüksuse omaniku, suletud jaotusvõrgu ettevõtja või sellise kolmanda isiku kontaktandmed, kes koondab tarbimisüksuse või suletud jaotusvõrgu tarbimisseadmed.

Artikkel 33

Menetlus pingestmel üle 1 000 V ühendatud tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus paiknevate tarbimisseadmete korral

1. Käiduteate menetlemise kord pingestmel üle 1 000 V ühendatud tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus paiknevate tarbimisseadmete korral hõlmab tarbimiskajaseadme dokumenti. Asjaomane võrguettevõtja peab kooskõlastatult asjaomase põhivõrguettevõtjaga kindlaks määrama tarbimiskajaseadme dokumendi sisu. Tarbimiskajaseadme dokumendis on nõutav vastavusavaldus artiklites 36–47 sätestatud teabega tarbimisüksuste ja suletud jaotusvõrkude kohta, kuid artiklites 36–47 esitatud nõudeid tarbimisüksuste ja suletud jaotusvõrkude kohta võib lihtsustada üheetapiliseks käiduteate menetluseks. Tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja peab koguma nõutud teabe ja esitama asjaomasele võrguettevõtjale. Erinevate tarbimiskajateenusega tarbimisseadmete kohta tuleb esitada eraldi tarbimiskajaseadme dokumendid.
2. Tarbimiskajaseadme dokumendi alusel väljastab asjaomane võrguettevõtja tarbimisüksuse omanikule või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale lõpliku käiduteate.

IV JAOTIS

NÕUETELE VASTAVUS

1. PEATÜKK

Üldised sätted

Artikkel 34

Tarbimisüksuse omaniku, jaotusvõrguettevõtja ja suletud jaotusvõrgu ettevõtja vastutus

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanikud ja jaotusvõrguettevõtjad peavad tagama, et nii nende ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused kui ka jaotusvõrgud vastaksid käesoleva määruse nõuetele. Tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja, kes osutab tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, peab tagama, et tarbimisseade vastab käesoleva määruse nõuetele.

2. Käesoleva määruse selliste nõuete täitmisega seotud ülesandeid, mis on kohaldatavad tarbimiseseadmete suhtes, mida kasutatakse tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja põhivõrguettevõtjatele, võib tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja kas täies ulatuses või osaliselt delegeerida kolmandatele isikutele (nt suhtlus asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtjaga, dokumentide hankimine tarbimisüksuse omanikult, jaotusvõrguettevõtjalt või suletud jaotusvõrgu ettevõtjalt vastavuse tõendamiseks).

Kolmandaid isikuid käsitatakse kui üksikkasutajaid, kellel on õigus koostada asjaomaseid dokumente ja näidata nende juurde koondatud tarbimisüksuste ja koondatud suletud jaotusvõrkude vastavust käesoleva määruse sätetele. Tarbimisüksused ja suletud jaotusvõrgud, kes osutavad tarbimiskajateenust asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, võivad töötada koos kolmanda isiku vahendusel.

3. Kui kohustusi täidetakse kolmandate isikute vahendusel, peavad kolmandad isikud teatama asjaomasele võrguettevõtjale üksnes muutustest pakutavas koguteenuses, võttes arvesse kohalikke spetsiifilisi teenuseid.

4. Kui nõuded on kindlaks määratud asjaomane põhivõrguettevõtja või need on kindlaks määratud asjaomase põhivõrguettevõtja süsteemi toimimise eesmärgil, võidakse kokkuleppel asjaomase põhivõrguettevõtjaga katsetulemuste heakskiitmiseks valida teistsugused katsed või nõuded.

5. Kui on kavas muuta ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseseadme tehnilisi näitajaid, mis mõjutavad IV jaotise 2.–4. peatükis sätestatud nõuetele vastavust, tuleb sellest kas otse või kolmanda isiku vahendusel teatada asjaomasele võrguettevõtjale enne muudatuse tegemist ja nii palju varem, nagu määrab asjaomane võrguettevõtja.

6. Igast ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseseadme talitluses aset leidnud vahejuhtumist ja rikkest, mis mõjutab IV jaotise 2.–4. peatükis sätestatud nõuetele vastavust, tuleb kas otse või kolmanda isiku vahendusel teatada asjaomasele võrguettevõtjale nii kiiresti kui võimalik.

7. Igast ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseseadme käesoleva määruse nõuetele vastavuse kontrollimiseks kavandatud katsete kavast või katsete läbiviimise meetodist tuleb eelnevalt teatada asjaomasele võrguettevõtjale nii palju varem, nagu määrab asjaomane võrguettevõtja ning saada enne katse tegemist asjaomase võrguettevõtja heakskiit.

8. Asjaomane võrguettevõtja võib katsetes osaleda ja registreerida ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu ja tarbimiseseadme talitluse näitajaid.

Artikkel 35

Asjaomase võrguettevõtja ülesanded

1. Asjaomane võrguettevõtja peab hindama ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseseadme vastavust käesoleva määruse nõuetele kogu ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimiseseadme tööea kestel. Hindamise tulemused tuleb teatada tarbimisüksuse omanikule, jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale.

Sellise tarbimiseseadme nõuetele vastavust, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotussüsteem asjaomasele põhivõrguettevõtjale tarbimiskajateenuste osutamiseks, peavad koos hindama asjaomane põhivõrguettevõtja ja asjaomane võrguettevõtja, vajaduse korral kooskõlastades kolmanda osalisega, kelle vahendusel on tarbijad koondatud.

2. Asjaomasel võrguettevõtjal peab olema õigus nõuda, et tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja korraldaks vastavuskatseid ja vastavusmodelleerimist korduvkatsete kava või üldkava alusel või pärast seadme riket, muudatust või asendamist, mis võib mõjutada ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu ja tarbimiseseadme vastavust käesoleva määruse nõuetele.

Selliste vastavuskatsete ja modelleerimiste tulemused tuleb teatada tarbimisüksuse omanikule, jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale.

3. Asjaomane võrguettevõtja peab tegema avalikkusele teatavaks loetelu selle kohta, millised andmed ja dokumendid peab tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja esitama ning milliseid nõudeid täitma seoses vastavuse tagamisega. Loetelu peab sisaldama vähemalt järgmisi dokumente, teavet ja nõudeid:

- a) kõik dokumendid ja tõendid, mille peab esitama tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja;
- b) võrku ühendamise ja talitlusega seotud üksikasjalikud tehnilised andmed ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu ja tarbimiseadme kohta;
- c) nõuded püsitalitluse ja dünaamilise süsteemi uuringumudelitele;
- d) uuringute tegemiseks vajalike süsteemi andmete esitamise ajakava;
- e) uuringud, mida peab tegema tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja, et tõendada püsitalitluse ja dünaamilise talitluse vastavust artiklite 43–45 nõuetele;
- f) seadmete tõendite registreerimise tingimused ja kord, sealhulgas kasutusvaldkond;
- g) tingimused ja kord, kuidas kasutada volitatud sertifitseerija poolt tarbimisüksuse omaniku, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja nõudel väljaantud tõendeid.

4. Asjaomane võrguettevõtja peab tegema avalikkusele teatavaks, kuidas jaguneb vastavuskatsete, modelleerimise ja järelevalve alane vastutus tarbimisüksuse omaniku, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja ja võrguettevõtja vahel.

5. Asjaomane võrguettevõtja võib anda nõuetele vastavuse järelevalve osaliselt või täielikult edasi kolmandatele isikutele. Sellisel juhul peab asjaomane võrguettevõtja jätkuvalt tagama vastavuse artiklile 11, sealhulgas täitma konfidentsiaalsuse kohustusi seoses volitatud isikuga.

6. Kui võrguettevõtjaga seotud põhjustel ei ole võimalik teha vastavuskatseid ega modelleerimist, nagu asjaomane võrguettevõtja ja tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja on kokku leppinud, ei tohi võrguettevõtja põhjuseta keelduda II jaotises ja III jaotises osutatud käiduteate väljaandmisest.

2. PEATÜKK

Vastavuskatsed

Artikkel 36

Vastavuskatsete üldsätted

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse ja tarbimiskajaga nii aktiivvõimsust, reaktiivvõimsust kui ka ülekandepiirangut juhtivate tarbimiseadmete talitluse katsetamisega tuleb näidata, kas käesoleva määruse nõuded on täidetud.

2. Olenemata vastavuskontrolli miinimumnõuetest, mis on sätestatud käesolevas määruses, on asjaomasel võrguettevõtjal õigus:

- a) lubada tarbimisüksuse omanikul, jaotusvõrguettevõtjal või suletud jaotusvõrgu ettevõtjal teha teistsugune katsete sari, kui need katsed on tõhusad ja piisavad, et näidata tarbimisüksuse või jaotusvõrgu vastavust käesoleva määruse nõuetele, ja
- b) nõuda kas tarbimisüksuse omanikult, jaotusvõrguettevõtjalt või suletud jaotusvõrgu ettevõtjalt, et ta teeks täiendava või teistsuguse katsete sarja sellisel juhul, kui asjaomasele võrguettevõtjale esitatud teave seoses vastavuskatsetega artiklite 37–41 sätete alusel ei ole piisav, et tõendada vastavust käesoleva määruse nõuetele.

3. Tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja vastutab katsete tegemise eest IV jaotise 2. peatükis esitatud tingimuste kohaselt. Asjaomane võrguettevõtja peab tegema koostööd ega tohi põhjusest viivitada katsete tegemisega.

4. Asjaomane võrguettevõtja võib osaleda vastavuskatsetes kas kohapeal või eemal, võrguettevõtja juhtimiskeskuses. Sel eesmärgil peab tarbimisüksuse omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja tagama vajalikud seireseadmed, et registreerida kõiki vajalikke katsesignaale ja mõõtmisi, ning tagama, et tarbimisüksuse omaniku või jaotusvõrguettevõtja vajalikud esindajad oleksid kohapeal kättesaadavad kogu katsete aja. Asjaomase võrguettevõtja kindlaks määratud signaalid peavad olema kättesaadavad, kui võrguettevõtja soovib valitud katsete korral registreerida talitlusnäitajaid oma seadmetega. Võrguettevõtja osalemise üle otsustab asjaomane võrguettevõtja ise.

Artikkel 37

Ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste lahtiühendamise ja taasühendamise vastavuskatsed

1. Ülekandevõrguühendusega jaotusüksused peavad vastama artiklis 19 osutatud lahtiühendamise ja taasühendamise nõuetele ja nendega tuleb sooritada järgmised vastavuskatsed.

2. Kui katsetatakse taasühendamise suutlikkust pärast juhuslikust võrgu häiringust toimunud lahtiühendamist, peab taasühendamine toimuma asjaomase põhivõrguettevõtja heakskiidetud korra kohaselt, eelistatult automaatselt.

3. Sünkroniseerimiskatsetega tuleb näidata ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse tehnilist sünkroniseerimis-suutlikkust. Katsetega tuleb kontrollida sünkroniseerimiseadmete seadistust. Katse peab hõlmama järgmisi näitajaid: pinge, sagedus, faasinurga vahemik, pinge ja sageduse kõrvalekalle.

4. Kauglahtiühendamise katsetega tuleb näidata ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse suutlikkust ülekandevõrgu ühenduspunkti või -punktide eemalt lahti ühenduda asjaomase põhivõrguettevõtja nõudel ja tema sätestatud aja jooksul.

5. Tarbimise alasagedusliku lahtiühendamise katsetega tuleb näidata, et ülekandevõrguühendusega jaotusüksus suudab artiklis 19 sätestatud nõuete kohaselt alasageduse korral tehniliselt lahti ühendada teatava tarbimise osa vastavalt asjaomase põhivõrguettevõtja nõudmisele ja kooskõlastatult naaberpiirkondade põhivõrguettevõtjatega.

6. Alasagedusliku lahtiühendamise releede katsetamisel tuleb näidata vastavalt artikli 19 lõigetele 1 ja 2, et ülekandevõrguühendusega jaotusüksus on suuteline talitlema nimivahelduvvoolutoite korral. Selle vahelduvvoolutoite peab täpsustama asjaomane põhivõrguettevõtja.

7. Tarbija alapingelise lahtiühendamise katsetega tuleb näidata, et ülekandevõrguühendusega jaotusüksus on artikli 19 lõike 2 kohaselt tehniliselt suuteline lahti ühenduma üheaegselt koormus-astmelüliti blokeerimisega artikli 19 lõike 3 kohaselt.

8. Osa lõikes 1 osutatud katseid võib asendada asjaomasele põhivõrguettevõtjale esitatud seadmetõendiga.

Artikkel 38

Ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste teabevahetuse vastavuskatsed

1. Seoses teabe vahetamisega kas reaajas või perioodiliselt asjaomase põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja vahel tuleb näidata, et ülekandevõrguühendusega jaotusüksus on tehniliselt suuteline järgima artikli 18 lõike 3 kohaseid teabevahetuse norme.

- Osa lõikes 1 osutatud katseid võib asendada asjaomasele põhivõrguettevõtjale esitatud seadmetõendiga.

Artikkel 39

Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste lahtiühendamise ja taasühendamise vastavuskatsed

- Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused peavad vastama artiklis 19 osutatud lahtiühendamise ja taasühendamise nõuetele ja selle kohta tuleb teha järgmised vastavuskatsed.
- Kui katsetatakse taasühendamise suutlikkust juhusliku võrguhäiringu tõttu tekkinud lahtiühendamise järel, peab taasühendamine toimuma asjaomase põhivõrguettevõtja kinnitatud protseduuri kohaselt, eelistatult automaatselt.
- Sünkroniseerimiskatsega tuleb näidata ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse tehnilist sünkroniseerimis-suutlikkust. Katsega tuleb kontrollida sünkroniseerimiseadmete seadistust. Katse peab hõlmama järgmisi näitajaid: pinge, sagedus, faasinurga vahemik, pinge ja sageduse kõrvalekalle.
- Kauglahtiühendamise katsega tuleb näidata ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse ülekandevõrgu ühenduspunkti või -punktide eemalt lahti ühendamise suutlikkust asjaomase põhivõrguettevõtja nõudmisel ja tema sätestatud aja jooksul.
- Alasagedusliku lahtiühendamise releede katsetamisel tuleb näidata vastavalt artikli 19 lõikele 1 ja 2, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus on suuteline talitama nimivahelduvvoolutoite korral. Selle vahelduvvoolutoite peab täpsustama asjaomane põhivõrguettevõtja.
- Tarbija alapingelise lahtiühendamise katsega tuleb näidata, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus on artikli 19 lõike 2 kohaselt tehniliselt suuteline lahti ühendumata üheaegselt koormus-astmelüliti blokeerimise artikli 19 lõike 3 kohaselt.
- Osa lõikes 1 osutatud katseid võib asendada seadmetõendiga, esitades selle asjaomasele põhivõrguettevõtjale.

Artikkel 40

Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste teabevahetuse vastavuskatsed

- Seoses teabe vahetamisega asjaomase põhivõrguettevõtja ja ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omaniku vahel kas reaalajas või perioodiliselt tuleb näidata, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus vastab tehniliselt artikli 18 lõike 3 kohastele teabevahetuse normidele.
- Osa lõikes 1 osutatud katseid võib asendada seadmetõendiga, esitades selle asjaomasele põhivõrguettevõtjale.

Artikkel 41

Vastavuskatsed aktiivvõimsuse, reaktiivvõimsuse ja ülekandepiirangu juhtimise kohta tarbimiskajaga

1. Tarbimise muutmise katse:
  - a) tarbimisseadme puhul, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk aktiivvõimsuse, reaktiivvõimsuse või ülekandepiirangu juhtimiseks tarbimiskajaga, tuleb katsega näidata kas eraldi või kolmanda isiku vahendusel koondatud koondtarbimise osana tarbimisseadme tehnilist suutlikkust muuta võimsuse tarbimist vastavalt asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käsklusele sellises ulatuses, sellise ajavahemiku jooksul ja sellise ajakavaga, nagu on eelnevalt kokku lepitud ja nagu on sätestatud artiklis 28;
  - b) katse tuleb sooritada kas asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käskluse järgi või modelleerides sellise käskluse vastuvõtmist ja sobitades tarbimisüksuse või suletud jaotusvõrgu võimsuse tarbimist;
  - c) katse loetakse edukaks, kui on täidetud tingimused, mille on kindlaks määranud asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja vastavalt artikli 28 lõike 2 punktidele d, f, g, h, k ja l;
  - d) osaliselt võib lõike 1 punktis b osutatud katsed asendada seadmetõendiga, esitades selle asjaomasele võrguettevõtjale või asjaomasele põhivõrguettevõtjale.
2. Seoses staatiliste kompenseerimisvahendite lahtiühendamise või taasühendamise katsega:
  - a) tarbimisseadme puhul, mida tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja kasutab aktiivvõimsuse, reaktiivvõimsuse või ülekandepiirangu juhtimiseks tarbimiskajaga, tuleb näidata kas eraldi või kolmanda isiku koondatud koondtarbimise osana tarbimisseadme tehnilist suutlikkust oma staatilist kompenseerimisvahendit lahti ühendada või taasühendada vastavalt asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käsklusele ja artikli 28 nõuete kohase ajakavaga;
  - b) katse sooritamiseks tuleb modelleerida asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja käsklust staatilise kompenseerimisvahendi lahtiühendamiseks ja käsklust kõnealuse vahendi taasühendamiseks;
  - c) katse loetakse edukaks, kui on täidetud tingimused, mille on kindlaks määranud asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja vastavalt artikli 28 lõike 2 punktidele d, f, g, h, k ja l.

3. PEATÜKK

Vastavusmodelleerimine

Artikkel 42

Vastavusmodelleerimise üldsätted

1. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse või tarbimiskajaga väga kiiresti aktiivvõimsust juhtiva tarbimisseadme talitluse modelleerimisel tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus tuleb näidata, kuidas on käesoleva määruse nõuded täidetud.
2. Modelleerimine tuleb teha järgmistel juhtudel:
  - a) vaja on uut ühendust ülekandevõrguga;

- b) vastavalt artiklile 30 on sõlmitud leping uue tarbimisseadme kohta kasutamiseks tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus aktiivvõimsuse väga kiireks juhtimiseks tarbimiskajaga asjaomase põhivõrguettevõtja jaoks;
- c) toimub seadmete edasine arendamine, asendamine ja uuendamine;
- d) väidetavalt on ilmnenu, et võrguettevõtja ei järgi käesoleva määruse nõudeid.

3. Olenemata käesolevas määruses sätestatud vastavusmodelleerimise miinimumnõuetest on asjaomasel võrguettevõtjal õigus:

- a) lubada tarbimisüksuse omanikul, jaotusvõrguettevõtjal või suletud jaotusvõrgu ettevõtjal teha teistsugune modelleerimiste sari, kui need modelleerimised on tõhusad ja piisavad, et näidata tarbimisüksuse või jaotusvõrgu vastavust käesoleva määruse nõuetele või riiklikele nõuetele, ja
- b) nõuda tarbimisüksuse omanikult, jaotusvõrguettevõtjalt või suletud jaotusvõrgu ettevõtjalt täiendava või teistsuguse modelleerimiste sarja sooritamist juhul, kui asjaomasele võrguettevõtjale esitatud teave seoses vastavuskatsetega artiklite 43–45 sätete alusel ei ole piisav, et tõendada vastavust käesoleva määruse nõuetele.

4. Kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrguettevõtja peab esitama modelleerimise aruande, milles on tulemused iga ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse kohta. Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse omanik või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu ettevõtja peab koostama ja esitama valideeritud modelleerimismudeli vaadeldava ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse või ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse kohta. Modelleerimismudeli kasutamise eesmärk on sõnastatud artikli 21 lõigetes 1 ja 2.

5. Asjaomasel võrguettevõtjal on õigus kontrollida, kas tarbimisüksus või jaotusvõrk vastab käesoleva määruse nõuetele, tehes esitatud modelleerimisaruannete, modelleerimismudelite ja vastavuskatsete mõõtmiste põhjal ise vastavusmodelleerimise.

6. Asjaomane võrguettevõtja peab esitama tarbimisüksuse omanikule, jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale võrgu tehnilised andmed ja modelleerimismudeli selles ulatuses, nagu on vaja nõutud modelleerimiste tegemiseks vastavalt artiklitele 43–45.

Artikkel 43

Vastavusmodelleerimine ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste puhul

1. Seoses ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse reaktiivvõimsussuutlikkuse modelleerimisega:
  - a) ülekandevõrguühendusega jaotusvõrgu püsitalitluse koormusvoo modelleerimismudelit tuleb kasutada selleks, et arvutada reaktiivvõimsuse vahetamist erinevates koormus- ja tootmistingimustes;
  - b) modelleerimine peab hõlmama suurima ja väikseima koormuse ning tootmise tingimustest tulenevat suurimat ja väikseimat reaktiivvõimsuse vahetamist püsitalitluses;
  - c) vastavalt artiklile 15 peab modelleerimine hõlmama reaktiivvõimsuse eksportvõimsuse arvutust sellise aktiivvõimsusvoo korral, mis on väiksem kui 25 % suurimast importvõimsusest ühenduspunktis.
2. Asjaomane põhivõrguettevõtja võib määrata kindlaks meetodi, mille kohaselt tehakse reaktiivvõimsuse aktiivse juhtimise vastavusmodelleerimine artikli 15 lõike 3 kohaselt.
3. Modelleerimist võib pidada edukaks, kui selle tulemused näitavad, et artikli 15 nõuded on täidetud.

*Artikkel 44***Vastavusmodelleerimine ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste puhul**

1. Sellise ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse korral, millel ei ole kohapealset tootmist, tuleb reaktiivvõimsussuutlikkuse modelleerimine teha järgmiselt:
  - a) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse korral, millel ei ole kohapealset tootmist, tuleb näidata reaktiivvõimsussuutlikkust ühenduspunktis;
  - b) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse koormusvoo mudeli abil tuleb arvutada reaktiivvõimsuse vahetamist erinevatel koormustingimustel. Modelleerimine peab sisaldama suurima ja väikseima koormuse tingimustest tulenevat suurimat ja väikseimat reaktiivvõimsuse vahetamist ühenduspunktis;
  - c) modelleerimist võib pidada edukaks, kui selle tulemused näitavad, et artikli 15 lõigete 1 ja 2 nõuded on täidetud.
2. Sellise ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse korral, millel on kohapeal tootmine, tuleb reaktiivvõimsussuutlikkuse modelleerimine teha järgmiselt:
  - a) ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse püsitalitluse modelleerimismudeli abil tuleb arvutada reaktiivvõimsuse vahetamine erinevatel koormustel ja erinevates tootmistingimustes;
  - b) modelleerimine peab hõlmama suurima ja väikseima koormuse ja tootmise tingimustest tulenevat suurimat ja väikseimat reaktiivvõimsussuutlikkust ühenduspunktis;
  - c) modelleerimist võib pidada edukaks, kui selle tulemused näitavad, et artikli 15 lõigete 1 ja 2 nõuded on täidetud.

*Artikkel 45***Tarbimiskajaga väga kiiresti aktiivvõimsust juhtivate tarbimisseadmete vastavusmodelleerimine**

1. Sellise tarbimisseadme mudeliga, mida kasutab tarbimisüksuse omanik või suletud jaotusvõrgu ettevõtja väga kiireks aktiivvõimsuse tarbimiskaja juhtimiseks, tuleb näidata tarbimisseadme tehnilist suutlikkust juhtida väga kiiresti aktiivvõimsust alasagedusega juhtumi korral artiklis 30 sätestatud tingimustel.
2. Modelleerimist võib pidada edukaks, kui mudeliga näidatakse, et artikli 30 nõuded on täidetud.

*4. PEATÜKK***Vastavuse järelevalve***Artikkel 46***Ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste nõuetele vastavuse järelevalve**

Seoses ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste reaktiivvõimsuse nõuetele vastavuse järelevalvega:

- a) peab ülekandevõrguühendusega jaotusüksus olema varustatud vajalike seadmetega aktiivvõimsuse ja reaktiivvõimsuse mõõtmiseks artikli 15 kohaselt; ning
- b) asjaomane võrguettevõtja peab ette andma nõuetele vastavuse järelevalve ajakava.

Artikkel 47

Ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste nõuetele vastavuse järelevalve

Seoses ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste reaktiivvõimsuse nõuetele vastavuse järelevalvega:

- a) peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus olema varustatud vajalike seadmetega aktiivvõimsuse ja reaktiivvõimsuse mõõtmiseks artikli 15 kohaselt ning
- b) asjaomane võrguettevõtja peab ette andma nõuetele vastavuse järelevalve ajakava.

V JAOTIS

TASUVUSANALÜÜS JA ERANDID

1. PEATÜKK

Tasuvusanalüüs

Artikkel 48

Olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmetega seotud nõuete rakendamise kulude ja tulude kindlakstegemine

1. Enne ühegi käesolevas määruses sätestatud nõude kohaldamist olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes vastavalt artikli 4 lõikele 3, peab asjaomane põhivõrguettevõtja tegema vaadeldava nõude kohta kvalitatiivse tasuvushinnangu. Hinnangu tegemisel tuleb võtta arvesse kättesaadavaid võrgupõhiseid või turupõhiseid alternatiive. Lõigetes 2–5 kirjeldatud kvantitatiivse tasuvusanalüüsi võib asjaomane põhivõrguettevõtja teha üksnes siis, kui kvalitatiivne võrdlus näitab, et tulu tõenäoliselt ületab kulu. Kui hinnanguliselt on kulud liiga suured või tulu liiga väike, ei tohi asjaomane põhivõrguettevõtja jätkata.

2. Pärast lõike 1 kohast ettevalmistavat hindamist peab asjaomane põhivõrguettevõtja tegema kvantitatiivse tasuvusanalüüsi iga vaadeldava nõude kohaldamise kohta selliste olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes, mille puhul on ettevalmistavas järgus lõike 1 kohaselt saadud tulemuseks võimalik tasuvus.

3. Kolme kuu jooksul pärast tasuvusanalüüsi peab asjaomane põhivõrguettevõtja esitama tulemustest kokkuvõtliku aruande:

- a) milles on tasuvusanalüüs ja soovitus, kuidas edasi toimida;
- b) milles on ettepanek üleminekuperioodi kohta seoses nõude kohaldamisega olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes. Üleminekuperiood nõude kohaldamisega seoses ei tohi olla pikem kui kaks aastat reguleeriva asutuse või, kui see on asjakohane, liikmesriigi otsuse kuupäevast;
- c) mille kohta tehakse avalik arutelu kooskõlas artikliga 9.

4. Hiljemalt kuus kuud pärast avaliku arutelu lõppemist peab asjaomane põhivõrguettevõtja koostama arutelu tulemuste aruande ja tegema ettepaneku vaadeldava nõude kohaldatavuse kohta olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes. Aruandest ja ettepanekust tuleb teatada reguleerivale asutusele või, kui see on kohaldatav, liikmesriigile ning tarbimisüksuse omanikule, jaotusvõrguettevõtjale, suletud jaotusvõrgu ettevõtjale või, kui see on asjakohane, kolmandale isikule ning teatada ettepaneku sisu.

5. Ettepanek, mille teeb asjaomane põhivõrguettevõtja reguleerivale asutusele või, kui see on asjakohane, liikmesriigile vastavalt lõikele 4, peab sisaldama järgmist:
- a) menetlus, millega tõendatakse, et olemasolevad ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, olemasolevad ülekandevõrguühendusega jaotusüksused, olemasolevad jaotusvõrgud ja sellised olemasolevad tarbimisseadmed, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, rakendavad nõudeid;
  - b) üleminekuperiood nõuete rakendamiseks, mille puhul võetakse arvesse ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste klasse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste klasse, jaotusvõrkude klasse ja selliste tarbimisseadmete klasse, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, ning takistusi, mis segavad seadmetes tõhusate muudatuste tegemist või seadmete ümberehitamist.

Artikkel 49

Tasuvusanalüüsi koostamise põhimõtted

1. Tarbimisüksuse omanikud, jaotusvõrguettevõtjad ja suletud jaotusvõrgu ettevõtjad peavad kaasa aitama tasuvusanalüüsi tegemisel artiklite 48 ja 53 kohaselt ja esitama vajalikud andmed, mida nõuab asjaomane võrguettevõtja või asjaomane põhivõrguettevõtja, kolme kuu jooksul pärast taotluse saamist, kui asjaomase põhivõrguettevõtjaga ei ole kokku lepitud teisiti. Nii asjaomane põhivõrguettevõtja kui ka asjaomane jaotusvõrguettevõtja peavad aitama tasuvusanalüüsi ettevalmistamisel tarbimisüksuse omanikku või tulevast omanikku või jaotusvõrguettevõtjat või suletud jaotusvõrgu ettevõtjat või tulevast ettevõtjat, kes hindab võimaliku erandi taotlemist vastavalt artiklile 52, ja esitama tarbimisüksuse omanikule või tulevasele omanikule või jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale või tulevasele ettevõtjale nõutavad andmed kolme kuu jooksul taotluse saamisest, kui tarbimisüksuse omanikuga või tulevase omanikuga või jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevase ettevõtjaga ei ole kokku lepitud teisiti.
2. Tasuvusanalüüs peab olema kooskõlas järgmiste põhimõtetega:
  - a) asjaomane põhivõrguettevõtja, tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja peab tasuvusanalüüsis tuginema ühele või mitmele järgmistest analüüsipõhimõtetest:
    - i) nüüdispuhasväärtus;
    - ii) investeeringu tootlus;
    - iii) tootluse määr;
    - iv) tasuvusaeg;
  - b) asjaomane põhivõrguettevõtja, tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja peab arvutama ka ühiskondlik-majandusliku kasu seoses varustuskindluse suurenemisega ja peab arvesse võtma vähemalt järgmist:
    - i) tarnekatkestuste tõenäosuse vähenemine muudatuse tööea jooksul;
    - ii) tõenäoline tarnekatkestuste ulatus ja kestus;
    - iii) selliste tarnekatkestuste ühiskondlik kulu tunnis;
  - c) asjaomane põhivõrguettevõtja, tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja peab tegema kindlaks kasu elektri siseturule, piiriülesele kaubandusele ja taastuvate energiaallikate kaasamisele, võttes arvesse vähemalt järgmist:
    - i) aktiivvõimsuse sageduskaja;
    - ii) bilansireservide olemasolu,
    - iii) reaktiivvõimsuse tarnimine;

- iv) ülekandevõime piiratuse juhtimine;
  - v) kaitsemeetmed;
- d) asjaomane põhivõrguettevõtja peab tegema kindlaks kulud, mis tulenevad vajalike nõuete kohaldamisest olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimisseadmete suhtes, võttes arvesse vähemalt järgmist:
- i) nõude täitmise otsene kulu;
  - ii) võimaluste kaotamisest tulenev kulu;
  - iii) hoolduse ja talitluse muutumisest tulenevad kulud.

2. PEATÜKK

Erandid

Artikkel 50

Erandite lubamise õigus

1. Reguleeriv asutus võib artiklite 51–53 kohaselt lubada tarbimisüksuse omaniku või tulevase omaniku, jaotusvõrguettevõtja või tulevase jaotusvõrguettevõtja, suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevase ettevõtja, asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja taotlusel tarbimisüksuse omanikele või tulevastele omanikele, jaotusvõrguettevõtjatele või tulevastele jaotusvõrguettevõtjatele, suletud jaotusvõrgu ettevõtjatele või tulevastele ettevõtjatele, asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele erandi seoses ühe või mitme käesoleva määruse sättega uute ja olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude ja tarbimisseadmetega.

2. Kui see on liikmesriigi puhul asjakohane, võib artiklite 51–53 kohaselt erandeid lubada ja tühistada muu asutus kui reguleeriv asutus.

Artikkel 51

Üldsätted

1. Iga reguleeriv asutus määrab pärast konsulteerimist asjaomaste võrguettevõtjate, tarbimisüksuste omanike, jaotusvõrguettevõtjate, suletud jaotusvõrgu ettevõtjate ja muude huvitatud isikutega, keda nende arvates käesolev määrus puudutab, kindlaks kriteeriumid erandite tegemiseks vastavalt artiklitele 52 ja 53. Reguleeriv asutus peab need kriteeriumid avaldama ja komisjonile teatavaks tegema hiljemalt üheksa kuud pärast käesoleva määruse jõustumist. Komisjon võib nõuda, et reguleeriv asutus muudaks kriteeriume, kui ta leiab, et need ei ole kooskõlas käesoleva määrusega. Selline võimalus erandite tegemise kriteeriume läbi vaadata ja neid muuta ei tohi mõjutada juba tehtud erandeid, mis jäävad kehtima nii, nagu on ette nähtud vastava erandi tegemise otsuses.

2. Kui reguleeriv asutus leiab, et see on süsteemi nõuete arenguga seotud asjaolude muutumise tõttu vajalik, võib ta lõike 1 kohaselt erandite lubamise kriteeriumid läbi vaadata ja neid muuta mitte rohkem kui üks kord aastas. Ühtki kriteeriumide muudatust ei tohi kohaldada erandite suhtes, mille taotlus on juba esitatud.

3. Reguleeriv asutus võib otsustada, et ülekandevõrguühendusega tarbimisüksused, ülekandevõrguühendusega jaotusüksused, jaotusvõrgud ja tarbimisseadmed, mille kohta on esitatud erandi taotlus vastavalt artiklitele 52 või 53, ei pea vastama sellistele käesoleva määruse nõuetele, mille suhtes erandit taotletakse, taotluse esitamise päevast kuni reguleeriva asutuse otsuse tegemiseni.

Artikkel 52

Tarbimisüksuse omaniku, jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja esitatav eranditaotlus

1. Tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik ja jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja võib seoses ühe või mitme käesoleva määruse nõudega esitada eranditaotluse ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude, ja selliste tarbimis-seadmete kohta, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk, et osutada tarbimiskajateenuseid asjaomastele võrguettevõtjatele ja asjaomastele põhivõrguettevõtjatele.
2. Eranditaotlus tuleb esitada asjaomasele võrguettevõtjale ning taotlus peab sisaldama järgmist:
  - a) tarbimisüksuse omaniku või tulevase omaniku, jaotusvõrguettevõtja või tulevase jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevase ettevõtja tunnusandmed ja kontaktisik ühenduse pidamiseks;
  - b) selle ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimisseadme kirjeldus, mille jaoks erandit taotletakse;
  - c) viide käesoleva määruse sätetele, millega seoses erandit taotletakse, ja taotletava erandi üksikasjalik kirjeldus;
  - d) üksikasjalik põhjendus koos asjaomaste dokumentidega ja tasuvusanalüüs vastavalt artikli 49 nõuetele;
  - e) selgitus, miks taotletav erand ei avalda kahjulikku mõju piiriülesele kaubandusele.
3. Eranditaotluse saamisest kahe nädala jooksul peab asjaomane võrguettevõtja teatama tarbimisüksuse omanikule või tulevasele omanikule, jaotusvõrguettevõtjale või tulevasele jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale või tulevasele ettevõtjale, kas taotlus on täielik. Kui asjaomane võrguettevõtja leiab, et taotlus ei ole täielik, peab tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja esitama täiendava teabe ühe kuu jooksul alates täiendava teabe taotluse saamisest. Kui tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja ei esita nõutud teavet tähtaegselt, loetakse eranditaotlus tagasivõetuks.
4. Asjaomane võrguettevõtja peab kooskõlastatult asjaomase põhivõrguettevõtjaga ja asjaga seotud naaberpiirkondade jaotusvõrguettevõtja(te)ga hindama eranditaotlust ja lisatud tasuvusanalüüsi, võttes arvesse kriteeriume, mis reguleeriv asutus on kindlaks määranud artikli 51 järgi.
5. Kuue kuu jooksul eranditaotluse saamisest peab asjaomane võrguettevõtja edastama taotluse reguleerivale asutusele ning lisama lõike 4 kohaselt koostatud hinnangu(d). Kõnealust ajavahemikku võib ühe kuu võrra pikendada, kui asjaomane võrguettevõtja küsib tarbimisüksuse omanikult või tulevaselt omanikult, jaotusvõrguettevõtjalt või tulevaselt jaotusvõrguettevõtjalt või suletud jaotusvõrgu ettevõtjalt või tulevaselt ettevõtjalt täiendavat teavet, või kahe kuu võrra, kui asjaomane võrguettevõtja nõuab asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt eranditaotluse hinnangut.
6. Reguleeriv asutus peab tegema otsuse eranditaotluse kohta kuue kuu jooksul pärast taotluse saamist. Seda tähtaega võib pikendada kolme kuu võrra enne tähtaja möödumist, kui reguleeriv asutus nõuab täiendavat teavet tarbimisüksuse omanikult või tulevaselt omanikult, jaotusvõrguettevõtjalt või tulevaselt jaotusvõrguettevõtjalt või suletud jaotusvõrgu ettevõtjalt või tulevaselt ettevõtjalt või muult huvitatud isikult. Täiendav periood algab siis, kui täielik teave on saadud.
7. Kui reguleeriv asutus nõuab, peab tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja esitama täiendava teabe kahe kuu jooksul sellise taotluse saamisest. Kui tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja ei esita nõutud teavet tähtaegselt, loetakse eranditaotlus tagasivõetuks, välja arvatud juhul, kui enne selle tähtaja möödumist:
  - a) reguleeriv asutus otsustab anda pikendust või
  - b) tarbimisüksuse omanik või tulevane omanik, jaotusvõrguettevõtja või tulevane jaotusvõrguettevõtja või suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevane ettevõtja esitab reguleerivale asutusele põhjenduse, miks eranditaotlus on täielik.

8. Reguleeriv asutus peab tegema põhjendusega otsuse eranditaotluse kohta. Kui reguleeriv asutus lubab erandi, tuleb täpsustada selle kestus.

9. Reguleeriv asutus peab teatama oma otsuse asjaomasele tarbimisüksuse omanikule või tulevasele omanikule, jaotusvõrguettevõtjale või tulevasele jaotusvõrguettevõtjale või suletud jaotusvõrgu ettevõtjale või tulevasele ettevõtjale, asjaomasele võrguettevõtjale ja asjaomasele põhivõrguettevõtjale.

10. Reguleeriv asutus võib tühistada otsuse, millega tehakse erand, kui asjaolud ja selle aluseks olevad põhjused enam ei kehti, või komisjoni põhjendatud soovitusel või koostööameti põhjendatud soovitusel kohaselt vastavalt käesoleva määruse artikli 55 lõikele 2.

11. Tarbimisseadmete puhul, mis on tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus ühendatud pingestmel kuni 1 000 V ühendatud, võib eranditaotluse käesoleva artikli alusel esitada kolmas isik tarbimisüksuse omaniku või tulevase omaniku, suletud jaotusvõrgu ettevõtja või tulevase ettevõtja nimel. Sellise taotluse võib esitada ühe või mitme tarbimisseadme kohta ühes tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus. Viimasel juhul, kui summaarne maksimumtootmisvõimsus on kindlaks tehtud, võib kolmas isik esitada oma andmed lõike 2 punktis a nõutud andmete asemel.

Artikkel 53

Asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja esitatav eranditaotlus

1. Nii asjaomased võrguettevõtjad kui ka asjaomased põhivõrguettevõtjad võivad taotleda erandeid selliste ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, selliste ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, selliste jaotusvõrkude ning selliste tarbimisüksuses või suletud jaotusvõrgus talitlevate tarbimisseadmete kohta, mis on ühendatud või mis ühendatakse nende võrku.

2. Asjaomased võrguettevõtjad või asjaomased põhivõrguettevõtjad peavad esitama oma eranditaotlused reguleerivale asutusele. Eranditaotlus peab sisaldama järgmist:

- a) asjaomase võrguettevõtja või asjaomase põhivõrguettevõtja tunnusandmed ja kontaktisik ühenduse pidamiseks;
- b) selle ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuse, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuse, jaotusvõrgu või tarbimisseadme kirjeldus, mille jaoks erandit taotletakse, kogu olemasolev võimsus ning ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude või tarbimisseadmete arv;
- c) käesoleva määruse nõue või nõuded, millega seoses erandit taotletakse, ja taotletava erandi üksikasjalik kirjeldus;
- d) üksikasjalik põhjendus kõigi asjakohaste tõendavate dokumentidega;
- e) selgitus, miks taotletav erand ei avalda kahjulikku mõju piiriülesele kaubandusele;
- f) artikli 49 nõuete kohane tasuvusanalüüs. Kui see on asjakohane, tuleb tasuvusanalüüs teha kooskõlastatult asjaomase põhivõrguettevõtjaga ja naaberpiirkondade jaotusvõrguettevõtjatega.

3. Kui eranditaotluse esitab asjaomane jaotusvõrguettevõtja, esitab asjaomane reguleeriv asutus kahe nädala jooksul kõnealuse taotluse saamisest asjaomasele põhivõrguettevõtjale nõude, et see hindaks eranditaotlust reguleeriva asutuse kehtestatud kriteeriumide alusel vastavalt artiklile 51.

4. Kahe nädala jooksul hindamisnõude saamisest peab asjaomane põhivõrguettevõtja teatama asjaomasele jaotusvõrguettevõtjale, kas eranditaotlus on täielik. Kui asjaomane põhivõrguettevõtja leiab, et taotlus ei ole täielik, peab asjaomane jaotusvõrguettevõtja esitama täiendava teabe ühe kuu jooksul täiendava teabe taotluse saamisest.

5. Kuue kuu jooksul eranditaotluse saamisest peab asjaomane põhivõrguettevõtja edastama hinnangu reguleerivale asutusele ning lisama kõik asjakohased dokumendid. Kuuekuulist tähtaega võib pikendada ühe kuu võrra, kui asjaomane põhivõrguettevõtja taotleb täiendavat teavet asjaomaselt jaotusvõrguettevõtjalt.

6. Reguleeriv asutus peab tegema otsuse eranditaotluse kohta kuue kuu jooksul pärast taotluse saamist asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt. Kui asjaomane jaotusvõrguettevõtja esitab eranditaotluse, arvestatakse kuuekuulist tähtaega järgmisest päevast pärast asjaomaselt põhivõrguettevõtjalt hinnangu saamist lõike 5 kohaselt.

7. Lõikes 6 osutatud kuuekuulist tähtaega võib enne selle aegumist pikendada veel kolm kuud, kui reguleeriv asutus nõuab asjaomaselt võrguettevõtjalt või muult huvitatud isikult täiendavat teavet. Täiendav ajavahemik algab järgmisel päeval pärast täieliku teabe saamist.

Asjaomane võrguettevõtja peab kahe kuu jooksul taotluse saamisest esitama täiendava teabe, mida nõuab reguleeriv asutus. Kui asjaomane võrguettevõtja ei esita nõutud täiendavat teavet tähtajaks, loetakse eranditaotlus tagasivõetuks, välja arvatud juhul, kui enne selle tähtaja möödumist:

a) reguleeriv asutus otsustab anda pikendust või

b) asjaomane võrguettevõtja esitab reguleerivale asutusele põhjenduse, et erandi tegemise taotlus on täielik.

8. Reguleeriv asutus peab tegema põhjendusega otsuse eranditaotluse kohta. Kui reguleeriv asutus teeb erandi, tuleb täpsustada selle kestus.

9. Reguleeriv asutus teatab oma otsuse eranditaotluse esitanud asjaomasele võrguettevõtjale, asjaomasele põhivõrguettevõtjale ja koostööametile.

10. Reguleerivad asutused võivad kehtestada täiendavaid nõudeid asjaomaste võrguettevõtjate esitatavate eranditaotluste ettevalmistamise kohta. Sellisel juhul võtab reguleeriv asutus arvesse ülekandesüsteemi ja jaotussüsteemi piire riigi tasandil ning peab nõu võrguettevõtja, tarbimisüksuse omanike ja huvitatud isikutega, sealhulgas tootjatega.

11. Reguleeriv asutus võib tühistada otsuse, millega tehakse erand, kui asjaolud ja selle aluseks olevad põhjused enam ei kehti, või komisjoni põhjendatud soovitusel või koostööameti põhjendatud soovitusel kohaselt vastavalt käesoleva määruse artikli 55 lõikele 2.

Artikkel 54

Käesoleva määruse sätetest tehtavate erandite register

1. Reguleerivad asutused peavad pidama registrit, mis sisaldab kõiki erandeid, mis nad on teinud või mille tegemisest on keeldutud, ning esitama koostööametile ajakohastatud ja konsolideeritud registri vähemalt üks kord iga kuue kuu tagant, ning selle koopia Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule.

2. Register sisaldab eelkõige järgmist:

a) nõuet või nõudeid, mille kohta on tehtud erand või mille tegemisest on keeldutud;

b) erandi sisu;

- c) erandi tegemise või tagasilükkamise põhjused;
- d) tagajärjed, mis tulenevad erandi tegemisest.

Artikkel 55

Käesoleva määruse nõuetest tehtavate erandite järelevalve

1. Koostööamet jälgib erandite andmise menetlust koos reguleeriva asutusega või asjaomaste liikmesriigi asutustega. Kõnealused asutused või liikmesriigi asjaomased asutused esitavad koostööametile kogu selleks vajaliku teabe.
2. Koostööamet võib reguleerivale asutusele esitada põhjendatud soovitusi tühistada erand puuduliku põhjenduse tõttu. Komisjon võib reguleerivale asutusele või liikmesriigi asjaomasele asutusele esitada põhjendatud soovitusi tühistada erand puuduliku põhjenduse tõttu.
3. Komisjon võib nõuda, et koostööamet esitaks aruande lõigete 1 ja 2 kohaldamise kohta koos põhjendustega, kas tuleks taotleda erandi tühistamist või mitte.

VI JAOTIS

Mittesiduvad juhised ja rakendamise järelevalve

Artikkel 56

Mittesiduvad rakendamisjuhised

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik koostab hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist ja edaspidi iga kahe aasta tagant oma liikmetele ja muudele võrguettevõtjatele mittesiduvad kirjalikud suunised sellistes käesoleva määruse küsimustes, mis nõuavad riiklikke otsuseid. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab need suunised oma veebisaidil.
2. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik konsulteerib sidusrühmadega, kui ta pakub mittesiduvaid juhiseid.
3. Mittesiduvates juhistes tuleb käsitleda tehnilisi küsimusi, tingimusi ja vastastikuseid seoseid, millega tuleb arvestada käesoleva määruse nõuete täitmisel riigi tasandil.

Artikkel 57

Järelevalve

1. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik teeb määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 8 kohaselt käesoleva määruse rakendamise järelevalvet. Järelevalvega tuleb hõlmata eelkõige järgmised küsimused:
  - a) kõikide käesoleva määruse riigi tasandil rakendamisel tekkivate lahknevuste väljaselgitamine;
  - b) hinnangute andmine selle kohta, kas ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude ja tarbimisvõrkude nõuetes osutatud näitajate väärtuste ja vahemike valik on käesoleva määruse kohaselt jätkuvalt kehtiv.

2. Koostööamet koos Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga peab hiljemalt kaksteist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist koostama loetelu asjakohase teabe kohta, mille Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik peab määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 8 lõike 9 ja artikli 9 lõike 1 kohaselt esitama koostööametile. Seda asjakohase teabe loetelu võidakse ajakohastada. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik peab säilitama koostööameti nõutavat teavet põhjalikus standarditud vorminguga digitaalses andmearhiivis.

3. Asjaomased põhivõrguettevõtjad peavad esitama Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule teavet, mida on vaja lõigetes 1 ja 2 osutatud kohutuste täitmiseks.

Reguleeriva asutuse taotluse korral peavad jaotusvõrguettevõtjad esitama põhivõrguettevõtjatele lõike 2 kohase teabe, kuid dubleerimise vältimiseks mitte sel juhul, kui reguleeriv asutus, koostööamet või Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik on sellise teabe juba saanud seoses asjaomaste järelevalveülesannete täitmisega.

4. Kui Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik või koostööamet määrab kindlaks käesoleva määrusega hõlmatud valdkonnad, mille puhul turu arenguga või käesoleva määruse rakendamisega seoses on tehtud kindlaks vajadus ühtlustada käesoleva määrusega seotud nõudeid, et edendada turu ühendamist, tuleb neil koostada käesoleva määruse muudatuste kavand vastavalt määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 7 lõikele 1.

VII JAOTIS

Lõppsätted

Artikkel 58

Lepingute muutmine ja üldised tingimused

1. Reguleerivad asutused tagavad, et kõik asjaomased lepingutingimused ja -sätted, mis on seotud uute ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, uute ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, uute jaotusvõrkude ja uute tarbimis-seadmete ühendamisega võrku, viiakse vastavusse käesoleva määruse nõuetega.

2. Kõiki asjaomaseid lepingutingimusi ja üldtingimuste sätteid, mis on seotud olemasolevate ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, olemasolevate ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, olemasolevate jaotusvõrkude ja olemasolevate tarbimis-seadmete ühendamisega võrku ja mille suhtes tuleb artikli 4 lõike 1 kohaselt kohaldada mõnda või kõiki käesoleva määruse nõudeid, tuleb muuta, et need vastaksid käesoleva määruse nõuetele. Asjaomaseid sätteid tuleb muuta kolme aasta jooksul pärast reguleeriva asutuse või liikmesriigi otsust, nagu on osutatud artikli 4 lõikes 1.

3. Reguleerivad asutused peavad tagama, et lepingutes võrguettevõtjate ning uute või olemasolevate tarbimisüksuste omanike või uute või olemasolevate jaotusvõrkude ettevõtjate vahel, kelle suhtes tuleb kohaldada käesolevat määrust, ning mis on seotud ülekandevõrguühendusega tarbimisüksuste, ülekandevõrguühendusega jaotusüksuste, jaotusvõrkude või selliste tarbimis-seadmete võrguühenduse nõuetega, mida kasutab tarbimisüksus või suletud jaotusvõrk tarbimiskajateenuste osutamiseks asjaomastele võrguettevõtjatele või asjaomastele põhivõrguettevõtjatele, eriti riiklikes võrgueeskirjades, kajastataks käesolevas määruse sätestatud nõudeid.

Artikkel 59

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesoleva määruse nõudeid hakatakse kohaldama kolm aastat pärast avaldamist, piiramata sellega artikli 4 lõike 2 punkti b, artikli 6, artikli 51, artikli 56 ja artikli 57 kohaldamist.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. august 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

I LISA

Artikli 12 lõikes 1 osutatud sagedus- ja ajavahemikud

Sünkroonala	Sagedusvahemik	Talitluse kestus
Mandri-Euroopa	47,5 Hz – 48,5 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 30 minuti
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte lühem kui 47,5 Hz – 48,5 Hz vastav ajavahemik
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Piiramata
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minutit
Põhjamaad	47,5 Hz – 48,5 Hz	30 minutit
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 30 minuti
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Piiramata
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minutit
Suurbritannia	47,0 Hz – 47,5 Hz	20 sekundit
	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minutit
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte lühem kui 90 minutit
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Piiramata
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minutit
	51,5 Hz – 52,0 Hz	15 minutit
Iirimaa ja Põhja-Iirimaa	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minutit
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 90 minuti
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Piiramata
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minutit
Balti energiasüsteem	47,5 Hz – 48,5 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 30 minuti
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte lühem kui 47,5 Hz – 48,5 Hz vastav ajavahemik

Sünkroonala	Sagedusvahemik	Talitluse kestus
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Piiramata
	51,0 Hz – 51,5 Hz	Määrab kindlaks vastav põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 30 minuti

Tabelis on esitatud lühimad ajavahemikud, mille kestel peab ülekandeühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või jaotusvõrk suutma talitleda nimiväärtusest erineva sagedusega võrguühendust katkestamata.

—

II LISA

Artikli 13 lõikes 1 osutatud pinge- ja ajavahemikud

Sünkroonala	Pingevahemik	Talitluse kestus
Mandri-Euroopa	0,90–1,118 s.ü.	Piiramata
	1,118–1,15 s.ü.	Täpsustab iga põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 20 minuti ja mitte üle 60 minuti
Põhjamaad	0,90–1,05 s.ü.	Piiramata
	1,05–1,10 s.ü.	60 minutit
Suurbritannia	0,90–1,10 s.ü.	Piiramata
Iirimaa ja Põhja-Iirimaa	0,90–1,118 s.ü.	Piiramata
Balti energiasüsteem	0,90–1,118 s.ü.	Piiramata
	1,118–1,15 s.ü.	20 minutit

Tabelis on esitatud lühimad ajavahemikud, mille kestel peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk suutma töötada võrdluspingest 1 (s.ü.) erineva pingega ühenduspunktis võrguühendust katkestamata, kui pinge suhteliste ühikute baasväärtus on 110 kV kuni 300 kV, 300 kV välja arvatud.

Sünkroonala	Pingevahemik	Talitluse kestus
Mandri-Euroopa	0,90–1,05 s.ü.	Piiramata
	1,05–1,10 s.ü.	Täpsustab iga põhivõrguettevõtja, kuid mitte alla 20 minuti ja mitte üle 60 minuti
Põhjamaad	0,90–1,05 s.ü.	Piiramata
	1,05–1,10 s.ü.	Täpsustab iga põhivõrguettevõtja, kuid mitte üle 60 minuti
Suurbritannia	0,90–1,05 s.ü.	Piiramata
	1,05–1,10 s.ü.	15 minutit
Iirimaa ja Põhja-Iirimaa	0,90–1,05 s.ü.	Piiramata

Sünkroonala	Pingevahemik	Talitluse kestus
Balti energiasüsteem	0,90–1,097 s.ü.	Piiramata
	1,097–1,15 s.ü.	20 minutit

Tabelis on esitatud lühimad ajavahemikud, mille kestel peab ülekandevõrguühendusega tarbimisüksus, ülekandevõrguühendusega jaotusüksus või ülekandevõrguühendusega jaotusvõrk suutma töötada võrdluspingest 1 (s.ü.) erineva pingega ühenduspunktis võrguühendust katkestamata, kui pinge suhteliste ühikute baasväärtus on 300 kV kuni 400 kV, äärmised pingeväärtused kaasa arvatud.